

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2002. november – december

TARTALOM

Karácsonyi üdvözet

Ülések – Kari Tanács, Tanári Testület,
Doktori Tanács, TDK

Ludány Andrea üdvözlése

Tanulmányok

Orvosegyetemek az integráció után
(Bellyei Árpád)

Hozzászólás egy felméréshez...
(Molnár Béla)

A betegek jogai 3 (Szendy Erzsébet)

Szakmai fórum

Impakt faktor... (Jobst Kázmér)

Olcso fájdalomcsillapítás
(Barthó Loránd)

Kérdőíves vizsgálatok
(Füzési Zsuzsanna)

Rendezvények

12. Pilaszanovich Imre vendégprofesszori előadás; Tényi Jenő 70 éves; 10 éve neveztek ki Ember Istvánt; Kongresszusok, ösztöndíjak; Magyar Szívsebészeti Társaság; PAB – Sejtbiológiai PhD-szimpózium; Mandulavirágzás...

Közlemények

Gazdasági hírek (Kosztolányi György,
Légrádi Zsolt, Ferenci József)
Bővülő könyvtári szolgáltatások

Tudományos oldalak

A Magyar Tudományban láttuk; The 2002 Nobel Prize in Physiology or Medicine; Tudományos közlemények

Röviden

Kitüntetések; Díszdoktoravatás; Melcer Miklós-émlékrem; Csutka-kupa győzelem; Videokonferenciák

Intézeti, klinikai hírek

Pályázatok

Sajtószemle

Karácsonyi üdvözet

Kedves Olvasóink!

Ismét eltelt egy esztendő, és csak azt vettük észre, hogy a 2002. év utolsó Orvostudományi Hírmondó szerkesztésén dolgozunk. Mint minden év, ez is hozott jót és rosszat karunk, intézeteink és nyilván az egyes emberek életében, ahogy ez már lenni szokott. Fájdalommal gondolunk azokra, akiktől ebben az évben kellett örök búcsút venni és örülünk annak, ha sikerekről számolhatunk be, akár a betegek javát szolgáló ténykedések kapcsán, akár a tudomány területén.

A karácsony, amit minden évben nagyon várunk, a szeretetet és a békét hozza el, míg az új esztendőt felszabadult vigassággal köszöntjük, de már azzal a kissé borzongató feszültséggel, hogy vajon mit hoz a következő év. 2003-ban is nyilván a kis ember által befolyásolhatatlanul számos esemény fog történni mind a világban, mind hazánkban. Nekünk arra kell nagyon figyelniünk, hogy ami rajtunk múlik, az a javítás szándékával legyen fémjelvezve, amihez egymás megértésére, megbecsülésére és szeretetére van szükség.

Ezen gondolatokkal kívánunk valamennyi kedves Olvasónknak békés és boldog karácsonyi ünnepeket és sikerekben gazdag új esztendőt.

az Orvostudományi Hírmondó szerkesztőbizottsága

Joseph Mohr, a „Stille Nacht” szövegének szerzője

1792. december 11-én született Salzburgban, a Steingasse 9. sz. házban, ahol jelenleg „Stille Nacht Múzeum” működik (és a szerző eredeti kéziratának faksimile kiadása megvásárolható). A fiatal pap 1816-ban írta az azóta világhíres dal szövegét Mariapfarrban, majd 1818. karácsony éjjelén Franz Xavier Gruber zenéjével debütált a legismertebb karácsonyi ének Obendorfban (itt is múzeuma van a dalnak), a régi Szt. Miklós templomban. Mohr hamarosan Wagrain lelképásztora lett, és itt is halt meg 1848-ban. A hagyomány szerint valamennyi jövedelmét a környék időseinek ápolására és fiataljainak iskoláztatására fordította. Wagrain-beli síremléke ma turistalátványosság, a hálás helybeliek viszont róla nevezték el a sírjától alig néhány méterre lévő iskolát.

Wagrain ma virágzó síparadicsom, mely 1978-ban Ausztria díját kapta meg a virágosításért és a rendezett közterület kialakításáért, 1980-ban brüsszeli Európa-díjat ugyanezen tevékenységért. Ezt a színvonalat azóta is tartják...

Wagrainban és a szomszédos Altenmarktban gyártják a világhírű Atomic sífelszereléseket.

Lengvári István

(A hátsó borítón a Wagraini templombelső fő- és mellékoltárának képe látható.
Fotó: Lengvári István)

Felelős szerkesztő Róth Erzsébet, Barthó Loránd, Buzogány István

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 536-116, 536-000/1214. Fax: 536-115. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: Somoskeő Szabolcs www.aok.pte.hu/hirmondo ■ HU ISSN 1586-1295

Nyomtatta a PTE ÁOK Nyomdája. Vezető: Ollmann Ágnes

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsának ülése

2002. október 24.

1. Dr. Belágyi József emeritus professori kinevezése (előadó: dr. Lénárd László dékán)

A dékáni vezetés támogatja a felterjesztést. A Tanári Testület döntő többséggel a kinevezés mellett voksolt.

Határozat: a Kari Tanács 63 igen, 4 nem és 2 tartózkodással támogatta dr. Belágyi József „emeritus professori” címre történő felterjesztését.

2. Az „emeritus professori” cím meghosszabbítása (előadó dr. Lénárd László dékán)

A Szenátus az Orvostudományi Kar professzorainak kezdeményezésére tárgyalta és módosította az emeritus professori címmel kapcsolatos szabályzatot. (Az egyetem határozatlan időtartamra professor emeritus címet adományozhat annak a nyugdíjba vonult egyetemi tanárnak, aki több mint 5 évig az egyetem főállású tanára volt, kiváló oktató, kutató, ill. művészeti munkát végzett; hazai és nemzetközi tudományos, művészeti életben kitüntetést vagy társasági tagságot szerzett és aki az egyetemen tudományos műhelyt teremtett. Az előterjesztő javaslatot akkor teheti, ha a cím birtokosa továbbra is képes az oktatás és a kutatás magas színvonalú ellátására. Ha a rektor vagy dékán észleli, hogy ezek a feltételek nincsenek meg, kezdeményezheti a cím visszavonását.) Dr. Lénárd László dékán kérdésre válaszolva elmondta: a korábban megszavazottakra természetesen ez a törvény még nem érvényes. Ezekben az esetekben a Tanári Testületnek és a Kari Tanácsnak az időtartamról a cím lejártakor szavaznia kell, Szenátus felé viszont nem kell tenni a felterjesztést, mivel a címet ők már elnyerték. Ezért a Kari Tanács döntött dr. Flerkó Béla professzor és dr. Jobst Kázmér professzor emeritus címének meghosszabbításáról.

Határozat: a Kari Tanács döntő többséggel támogatta dr. Flerkó Béla (65 igen, 4 nem, 0 tartózkodás) és dr. Jobst Kázmér (62 igen, 6 nem, 1 tartózkodás) professzorok emeritus professori címének meghosszabbítását.

3. A kari bizottsági elnökök megválasztása (előadó: dr. Csernus Valér dékánhelyettes)

Karunk SzMSZ-e értelmében a tanács és a dékáni testület munkáját állandó bizottságok segítik. Mandátumuk egy dékáni periódusra szól. A bizottsági elnököket a dékáni

testület javaslatára a tanács szavazza meg, míg a tagokat az elnökök javasolják, s megbízásokat a dékántól kapják. A jól működő bizottságok tagságát célszerű meghagyni, ugyanakkor két-három periódus után mások számára is lehetőséget kell adni a bizonyításhoz. Vátozást jelenthet az is, ha kormányrendelet írja elő egy bizottság létrehozását, más bizottságok mandátuma viszont lejár-hat.

Az Általános Orvostudományi Kar tanácsa az előterjesztett jelölteket bizottsági elnökökké az alábbiakban felsorolt szervezeti arányokkal megválasztotta.

Bizottság	Elnök	Igen	Nem	Tart.
Angol Program Bizottság	Dr. Szekeres Júlia	67	0	2
Doktori Tanács	Dr. Fischer Emil	69	0	0
Feedback Bizottság	Dr. Szeberényi József	68	0	1
Fegyelmi Bizottság	Dr. Pintér András	67	2	0
Fogorvos szak Oktatási Bizottság	Dr. Szabó Gyula	66	2	1
Fogorvos szak Operatív Bizottság	Dr. Szabó Gyula	67	1	1
Gyógyszerész szak Oktatási Bizottság	Dr. Perjési Pál	68	1	0
Gyógyszerész szak Operatív Bizottság	Dr. Perjési Pál	68	1	0
Habilitációs Bizottság	Dr. Lázár Gyula	66	2	1
Hallgatói Fegyelmi Bizottság	Dr. Vereczkei Lajos	60	8	1
Informatikai Bizottság	Czopf János	66	2	1
Kredit Bizottság	Dr. Csernus Valér	60	6	3
Kutatási és Fejlesztési Bizottság	Dr. Lengvári István	67	2	0
Minőségügyi Bizottság	Dr. Szekeres Péter	66	2	1
Munkahelyi Állatetikai Bizottság	Dr. Lantos János	69	0	0
Orvosetikai Bizottság	Dr. Kuhn Endre	69	0	0
Regionális Kutatás- és Tanácsadási Bizottság	Dr. Kétyi Iván	67	1	1
Sportbizottság	Dr. Ángyán Lajos	67	3	0
Tanulmányi Bizottság	Dr. Wittmann István	68	1	0
TDK-tanács	Dr. Miseta Attila	67	2	0
Tudományos Bizottság	Dr. Kispál Gyula	68	1	0
Tudományos Szakosztály	Dr. Kellermayer Miklós	68	1	0

4. Szervezeti egységek névváltoztatási kérelme

Dr. Farkas Beatrix, a Bőrgyógyászati Klinika igazgatója és dr. Kilar Ferenc, a Központi Kutató Laboratórium igazgatója nyújtott be névváltoztatásról szóló kérelmet.

Határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa 1 nem szavazattal elfogadta, hogy a Bőrgyógyászati Klinika neve Bőrnemikórtani és Onkodermatológiai Klinika elnevezésre változzon, valamint egyhangúlag elfogadta azt, hogy a Központi Kutató Laboratórium neve a jövőben Bioanalitikai Intézet (Institute of Bioanalysis) legyen.

5. Hallgatói térítések és juttatások szabályzatának módosítása (előadó: dr. Csernus Valér dékánhelyettes)

A kari szintű szabályzatnak a PTE SzMSZ hasonló tárgyú szabályzatához kell

igazodnia. Ez a szabályzat határozza meg a Hallgatói Önkormányzat költségvetését is, melyből az összes hallgatói ösztöndíj, a hallgatói szociális támogatások és valamennyi, a hallgatóknak juttatandó pénz kifizetésre kerül. A szabályzatot a vezetés a hallgatókkal egyeztetve, a technikai kivitelezést a Hallgatói Önkormányzat készítette el. (A szabályzat az orvoskar honlapján megtekinthető.)

Határozat: A Kari Tanács egyhangúlag elfogadta a Hallgatói térítések és juttatások szabályzatának módosítását.

6. Konszolidációval kapcsolatos intézkedések (előadó: dr. Lénárd László dékán)

Július 1-jével a kar gazdasági egyenlege mínusz 770 millió forint volt. Ebből 300 millió forint hiány az előző évig képződött. A gyógyszerészképzés kulestan-székének az elindításához 80 millió forintot használt fel a vezetés. A helyzet akkor is tragikus, ha a számok nem pontosak. Ha viszont igazak a számok, 60-70 %-os hiányról kell beszélni. Dr. Tóth József rektor bizottságot hozott létre a gazdálkodás egyenlegének kezelésére (elnök: dr. Lénárd László dékán, tagok: dr. Kosztolányi György, dr. Kovács Bálint, dr. Csernus Valér és dr. Németh Péter, valamint két gazdasági igazgatóhelyettes: Ferenci József és Légrádi Zsolt, akiknek különleges jogaik is vannak a bizottságon belül).

A bizottság tennivalóit *dr. Németh Péter* dékánhelyettes összegezte. Előljáróban leszögezte: **a lényegi intézkedésekhez a kar felhatalmazását fogják kérni.**

A bizottság egyik feladata a kar által már jóváhagyott konszolidációs terv végrehajtása. A vezetés alapelve a bevétel- és feladatarányos, decentralizált intézeti gazdálkodás visszaállítása 2003. január 1-jétől. Ehhez kapcsolódóan dékáni hatáskörű pénzügyi nyilvántartó-ellenőrző apparátust kell kiépíteni, ami lehetővé teszi a napra kész monitorozást. Ennek első lépéseként került sor egy tapasztalt pénzügyi szakember felvételére, aki egy alap intézeti gazdálkodási szisztéma kidolgozását végzi jelenleg. A soron következő, ezzel kapcsolatos feladat egy 2-3 főből álló kis gazdasági csoport létrehozása a belső pénzforgalom követésére.

Rövid, közép és hosszú távú intézkedéscsomagokat kell kialakítani a pénzügyi konszolidáció megteremtésére. A bevételnövelő intézkedéseken keresztül a pénzügyi egyensúlyt megteremtő működéssel, a közép és hosszú távú intézkedések bevezetésével képesek leszünk az adósságállomány szanálására.

A bizottság a következő határozatokat hozta:

1. **A kiadások csökkentését célzó azonnali intézkedések.** Ehhez kapcsolódóan a be nem töltött állások teljes körű és azonnali zárólása.

2. **Az intézeti működési költségek befolyasztása.** A tanszékek feltétlenül szükséges költségei a fel nem használt alapítványi angol keretekre kerülnek áterhelésre.

3. **A pénzügyi kötelezettségvállalások zárólása.** Ez nem jelenti a pályázati önrészek zárólását. Minden intézet nyugodtan beadhat olyan pályázatot, ahol önrészt kell biztosítani. Mivel a pénzügyi felhasználásunk 90 %-a bér és járuléka, létszámrevízióról is kell gondolkodni. Erről a vezetés már megkezdte a tárgyalásokat a Gazdasági Főigazgatósággal, a Centrummal és az Orvostudományi Kollégiumokkal. A zárolt, be nem töltött állások 50 %-át a gyógyszerészképzésre kell megtartani, a másik 50 %-ot a vezetés idővel meg kívánja szüntetni, de mindenképpen el akarják kerülni, hogy bárkit is utcára kelljen küldeni.

Az angol oktatási keretet a működési keret kiváltására kívánják átirányítani mindaddig, amíg egyensúlyi állapot nem jön létre.

A pénzügyi csoport felállításával párhuzamosan a vezetés kéri az intézetvezetőktől, hogy egy gazdasági ügyintézőt jelöljenek ki mindenhol, aki biztosítja, hogy

a megrendelésekről, számlákról másolatok legyenek, a pénzmozgást pedig lejegyzi, és így naprakészen tudja követni a pénzforgalmat. Az intézeti gazdálkodási fegyelem másképp nem tartható be.

A szakok önálló gazdálkodását is el kell érni. Mindhárom szak vezetőjének tisztában kell lennie azzal, hogy mennyi a fejkvótából rájuk eső pénz, és ebből mennyit költöttek. A tanszékek egymás közti elszámolását is követni kell.

4. **Hosszú távú bevételnövelő intézkedések.** Bevételnövelő tényező lehet a környezet-egészségügyi szak indítása. A gyógyszerészképzésben is el lehet indítani az angol nyelvű képzést. A kar hallgatói létszámának növelésére a vezetés külső cég segítségét, illetve tanácsát is kikéri. Ipari, politikai és egyéb vezetők megkeresésével több támogatást kell szereznünk a kar oktatásának segítésére.

Mindezzel együtt, az azonnali intézkedések kapcsán, az egy éves időtartamra tervezett megtakarítás elérheti a 480 millió forintot. Természetesen ezek az intézkedések csak teljes támogatással hozzák meg a kívánt eredményt.

A hozzászólók (*dr. Szabó Gyula* professor, *dr. Szeberényi József* professor, *dr. Szekeres Júlia* professor asszony, *dr. Nagy Lajos* professor, *dr. Mózsik Gyula* professor) kérdéseire és megállapításaira *dr. Németh Péter* dékánhelyettes és *dr. Lénárd László* dékán válaszolt.

Határozat: a tanács 1 tartózkodással támogatta az akut intézkedések megtételét és a felvázolt távlati terveket.

(Buzogány)

(*A tanácsülés jegyzőkönyve a könyvtár olvasótermében mindenki számára hozzáférhető.*)

A PTE ÁOK Tanári

2002. október 17.

Az utolsó testületi ülésen újonnan megválasztott elnök, *dr. Sümegei Balázs* egyetemi tanár üdvözölte a megjelenteket és ismertette a napirendet.

Első napirendi pontként a testület *elnöke* indítványozta titkárnak megválasztását és erre *dr. Pár Alajos* egyetemi tanárt javasolta. Egyúttal bejelentette, hogy emeritus professori tanácsadónak kívánja felkérni *dr. Bauer Miklós* egyetemi tanárt. (Tekintettel arra, hogy mindkét funkcióról és még további személyi ügyekben titkos szavazással kellett döntenie, szavazatszám-láló bizottságra is javaslatot tett, amelyet a testület elfogadott.)

A 2. napirendi pontot, *dr. Belágyi József* emeritus professori kinevezését *dr. Lénárd László* dékán terjesztette elő, megelőzően azonban beszámolt az egyetem Szenátusának az emeritus professori kérdés-körben hozott határozatáról. Eszerint a jövőben az emeritus professori kinevezés határozatlan időre szól. Feltétele a több mint 5 évi főállású egyetemi tanári beosztás és kiváló oktató, kutató, ill. művészeti tevékenység, a hazai és nemzetközi elismertség, tudományos műhely teremtése. Az előterjesztő akkor javasolhatja a kinevezést, ha a nyugállományba vonult egye-

temi tanár továbbra is képes az egyetemen a 13. §. (2) bekezdése szerinti magas szintű oktató, kutató, ill. művészeti tevékenység folytatására. Ugyanakkor, ha a rektor vagy a dékán az említett feltételek hiányát észleli, kezdeményezheti a kinevezés visszavonását, előzetesen kikérve a Kari Tanács véleményét. Ezentúl tehát a kinevezésnek nincs időkorlátja, de visszavonható. A dékán ezzel kapcsolatban közölte, hogy mivel a korábban határozott időre (3-5 évre) szóló kinevezéseket azok lejárt idején véglegesíteni szükséges, ezért a testületnek *dr. Flerkó Béla* és *dr. Jobst Kázmér* tanártársak emeritus professori kinevezéséről is szavazni kell.

A dékán ismertette *dr. Belágyi József* egyetemi tanár szakmai életrajzát és javasolta a testületnek, hogy emeritus professori kinevezését szavazza meg, hasonlóképp véglegesítse *dr. Flerkó Béla* és *dr. Jobst Kázmér* akadémikusaink kinevezését is.

A szenátusi rendelettel kapcsolatban *dr. Ángyán Lajos* tiltakozását vita követte. A hozzászólók a tiltakozást nem támogatták. A vitát *dr. Sümegei Balázs* elnök azzal zárta le, hogy meggyőződése, a jövőben sem a Tanári Testület, sem a kar nem fog emeritus professori visszahívást kezdeményezni.

A 3. napirendi pontot, a konszolidációval kapcsolatos intézkedéseket a dékán ismertette: a gazdasági helyzet súlyos, jelenleg 870 millió Ft a deficit, ebből 300 millió az előző évi hiány továbbgörgetése. A kar számára elkerülhetetlen a struktúraváltás. A fennmaradás feltétele, hogy legalább három szakon folytatódjon a képzés, akár extra terhek vállalásával is.

A Kari Tanács 2001. szeptember 20-i határozata tartalmazta az első restriktív intézkedést, ennek megvalósítása jelenleg is aktuális: a kar költségvetésének kiadási oldalát csökkenteni kell. A konszolidációt csak a Centrummal karöltve lehet megvalósítani. A rektor a szükséges döntések meghozatalára *Konzolidációs Bizottságot* hozott létre: elnöke a centrumelnök, *dr. Kosztolányi György*, tagjai: *dr. Kovács Bálint*, *dr. Csernus Valér*, *dr. Németh Péter*, a dékán, a gazdasági vezetés részéről pedig *Légrádi Zsolt* és *Ferenci József*.

Dr. Németh Péter dékánhelyettes a kar pénzügyi helyzetéről közölte, hogy a kar

1. Tanulmányi Bizottság*	<i>dr. Wittmann István</i>
2. Kredit Bizottság**	<i>dr. Csernus Valér</i>
3. Angol Program Bizottság
(<i>változatlan</i>)	<i>dr. Szekeres Júlia</i>
4. Feedback Bizottság	<i>dr. Szeberényi József</i>
5. Gyógyszerész Szak Oktatási Bizottság	<i>dr. Perjesi Pál</i>
6. Gyógyszerész Szak Operatív Bizottság	<i>dr. Perjesi Pál</i>
7. Tudományos Bizottság	<i>dr. Kispál Gyula</i>
8. Tudományos Szakosztály	<i>dr. Kellermayer Miklós</i>
9. TDK Tanács	<i>dr. Miseta Attila</i>
10. Doktori Tanács	<i>dr. Fischer Emil</i>
11. Habilitációs Bizottság	<i>dr. Lázár Gyula</i>
12. Minőségügyi Bizottság:	<i>dr. Szekeres Péter</i>
13. Kutatási és Fejlesztési Bizottság	<i>dr. Lengvári István</i>
14. Informatikai Bizottság:	<i>dr. Czopf János</i>
15. Regionális Kutatásetikai Bizottság	<i>dr. Kétyi Iván</i>
16. Munkahelyi Állatetikai Bizottság	<i>dr. Lantos János</i>
17. Fegyelmi Bizottság	<i>dr. Pintér András</i>
18. Hallgatói Fegyelmi Bizottság	<i>dr. Vereczkei Lajos</i>
19. Fogorvos Szak Oktatási Bizottság	<i>dr. Szabó Gyula</i>
20. Fogorvos Szak Operatív Bizottság	<i>dr. Szabó Gyula</i>
21. Orvostetikai Bizottság	<i>dr. Kuhn Endre</i>
22. Sportbizottság	<i>dr. Ángyán Lajos</i>

* (8 hallgató, 8 oktató), a hallgatók tanulmányi ügyeivel közvetlenül foglalkozó bizottság

** (1 hallgató, többi oktató) az oktatás stratégiájával foglalkozik:

Testületének ülése

augusztus végéig az egész évre szóló 650 millió Ft OM keretből 806 milliót költött, vagyis több mint 150 millióval túllépte az évi keretet. A 620 OM állásból jelenleg 33 üres. A karon 140 millió Ft a havi bérköltség.

A dékán kitért az angol programmal kapcsolatos bevételek kérdésére. *Dr. Szekeres Júlia* elmondta, hogy a rektor feljelentésére az Alapítvány tevékenységét az illetékes szervek kivizsgálták, megállapították, hogy a működés jogszabályba nem ütközött, vagyoni hátrányt nem okozott, bűncselekményre utaló jelet nem találtak. *Dr. Bogár Lajos*, az Alapítvány kuratóriumának elnöke közölte, hogy az alapítvány törvényesen működik, pénzből 157 millió Ft a Gazdasági Igazgatóságon van, 120 millió van az alapítványnál.

A szavazatszámlláló bizottság nevében *dr. Ember István* jelentette be a titkos szavazás eredményét: *dr. Flerkó Béla* emeritus kinevezésének meghosszabítására 54 igen, 2 nem, 0 tartózkodás, *dr. Jobst Kázmér*: 52 igen, 3 nem, 1 tartózkodás, *dr. Belágyi József* emeritus kinevezésére 56 igen, *dr. Pár Alajos* titkárra 48 igen, *dr. Czirják László* titkárra 3, valamint *dr. Németh Péterre* 1 szavazat, továbbá 2 érvénytelen szavazat érkezett. Emeritus tanácsadóként *dr. Bauer Miklós* 49 szavazata-

tot, *dr. Jobst Kázmér* 2 szavazatot kapott.

A 4. napirendi pontban *dr. Csernus Valér* ismertette a Dékáni Testület javaslatát a kari bizottsági elnökökre, amit a Kari Tanács fog jóváhagyni (*lásd keretben*).

A Tanári Testület nyílt szavazással egyhangúlag elfogadta a bizottsági elnökökre tett javaslatot.

A dékán napirenden kívül megköszönte az eddigi bizottságok elnökeinek és tagjainak munkáját. Visszatérve az angol program és alapítvány kérdésére, a kettő szétválasztását fontosnak tartotta, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy az alapítvány törvényes működését és azt, hogy a kar érdekében tevékenykedett, senki nem kérdőjelezte meg.

Az 5. napirendi pont a szervezeti egységek névváltoztatási kérelme volt:

– *Dr. Farkas Beatrix* bejelentette, hogy a Bőrgyógyászati Klinika onkológiai részét akkreditálták. Ennek a klinika elnevezésében is meg kell nyilvánulni, egységesen országosan, ezért a jövőben: a „Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika” nevet kívánják használni;

– *Dr. Belágyi József* (a távollévő intézetvezető *dr. Kilar Ferenc* helyett) – mivel a Központi Laboratórium profilja megváltozott – kérte, hogy a jövőben a „Bioanalitikai Intézet” elnevezést használhassák.

A Tanári Testület egyhangúlag megszavazta a javaslatokat.

6. Az aktuális bejelentésekben a dékán közölte, hogy gazdasági ügyekben *dr. Németh Péter* képviseli a dékáni vezetést.

Dr. Pár Alajos

egyetemi tanár, a testület titkára

KITÜNTETÉSEK

Dr. Lázár Gyula egyetemi tanár

az „**Arany János Közalapítvány a Tudományért**” Szentágotthai János Szakkuratóriumának díjában részesült, amit november 4-én vett át a Magyar Tudományos Akadémián.

Környei-díj

A Pécsi Környei Alapítvány a 2002. évi Környei-díjat eddigi tudományos munkája elismeréseként

dr. Reglódi Dórának

(Anatómiai Intézet) ítélte oda.

A Doktori Tanács ülése

2002. november 25.

1. Aktuális ügyek

1./ a PhD hallgatók ügyei

Dr. Kárteszi Judit II. éves PhD hallgató (Orvosi Genetikai és Gyermekfejlődéstani Intézet) 2002. október 1-jétől szeretné megszüntetni állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonyát tekintettel arra, hogy rezidensi programban vesz részt. Kérését a DT támogatja.

Dr. Rózsa Barnabás III. éves PhD hallgató (Gyermekklinika) 2002. november 15-től szeretné megszüntetni állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonyát tekintettel arra, hogy rezidensi programban vesz részt. Kérését a DT támogatja.

Kiss Márta II. éves PhD hallgató (Központi Kutató Laboratórium) 2002. október 14-től szeretné megszüntetni állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonyát tekintettel arra, hogy állást kapott. Kérését a DT támogatja.

Dr. Somogyi Réka I. éves PhD hallgató (Gyermekklinika) 2002. november 1-jétől 4 hónapra szeretné tanulmányait megszakítani tekintettel arra, hogy intézeti állást kapott. Kérését a DT támogatja.

Schneider György III. éves PhD hallgató (Orvosi Mikrobiológiai és Immunológiai Intézet) 2002. november 1-jétől 2003. április 30-ig szeretné tanulmányait megszakítani tekintettel arra, hogy Németországban tanulmányúton vesz részt. Kérését a DT támogatja.

Dr. Nagy Tamás II. éves PhD hallgató (Klinikai Kémiai Intézet) 2002. október 1-jétől 1 évig szeretné tanulmányait megszakítani tekintettel arra, hogy az USA-ban tanulmányúton vesz részt. Kérését a DT támogatja.

Halasi Szulamit I. éves PhD hallgató (Biofizikai Intézet) tanulmányai megkezdésének 1 évvel történő halasztását kéri. Tekintettel arra, hogy nevezett a törvényben megengedett háromszor egy év halasztási lehetőséget igénybe vette, a DT a benyújtott kérelmet nem hagyta jóvá.

Dr. Balázs Mercédesz III. éves PhD hallgató (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet) tanulmányai halasztását kéri 1 évre. A szabályzatban megengedett háromszor egy év lehetőséget igénybe vette, a DT a benyújtott kérelmet nem hagyta jóvá. Egyben nevezett téziseit eljuttatta a bírálókhoz és kéri a Doktori Tanácsot, hogy jövő évre tervezett külföldről történő egyszeri hazaérkezésekor tehesse le szigorlatát és védhesse meg PhD dolgozatát. A DT a kérés teljesítését nem engedélyezi.

Dr. Bárdos Tamás II. éves PhD hallgató (Ortopédiai Klinika) PhD szigorlata 2002. október 7-én summa cum laude eredménnyel megtörtént.

Czakó Márta, dr. Cser Beatrix, dr. Havasi Viktória, dr. Kárteszi Judit és dr. Komlósi Katalin PhD hallgatók (Orvosi Genetikai és Gyermekfejlődéstani Intézet) részt vettek és vizsgát tettek a III. Magyar Sejtanalitikai Konferencián. Nevezettek részére kreditpont megállapítását kéri. A DT 13 kreditpont elfogadását engedélyezi.

1./b Egyéni felkészülők ügyei

Dr. Minda Hajnalka egyéni felkészülő (Gyermekklinika) védési bizottságának kijelölése megtörtént.

Dr. Csanaky Iván László egyéni felkészülő (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet) opponenseinek és védési bizottságának kijelölése megtörtént.

Dr. Sándor János egyéni felkészülő (Humán Közegészségtani Intézet) benyújtotta értekezéstervezetét. Az előbírálók kijelölése megtörtént.

Dr. Hideghéty Katalin egyéni felkészülő (Kaposvári Egyetem Diagnosztikai és Onkoradiológiai Intézet – Humán Közegészségtani Intézet) benyújtotta értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Balla Zsolt egyéni felkészülő (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet) benyújtotta értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak és a szigorlati bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Ferenczy József egyéni felkészülő (Seffer-Renner Magánklinika Kft. – Ortopédiai Klinika) benyújtotta értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Domán István egyéni felkészülő (Ortopédiai Klinika) benyújtotta értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Hajtó Tibor egyéni felkészülő (Magyar Immunterápiás Bt. – Immunológiai és Biotechnológiai Intézet) benyújtotta értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak és a szigorlati bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Furák József egyéni felkészülő (Szegedi Tudományegyetem Sebészeti Klinika – Kísérletes Sebészeti Intézet) PhD szigorlata 2002. október 8-án summa cum laude eredménnyel megtörtént.

Dr. Borsiczky Balázs egyéni felkészülő (Kísérletes Sebészeti Intézet) PhD szigorlata 2002. október 22-én summa cum laude eredménnyel megtörtént.

Dr. Vajda Péter egyéni felkészülő (Gyermekklinika) „Gyermeksebészet” PhD szigorlata 2002. október 9-én summa cum laude eredménnyel megtörtént. „Urológia” PhD szigorlata 2002. október 24-én summa cum laude eredménnyel megtörtént.

Dr. Rajnics Péter egyéni felkészülő (Ortopédiai Klinika) PhD szigorlata 2002. október 29-én summa cum laude eredménnyel megtörtént.

Grama László egyéni felkészülő (Biofizikai Intézet) PhD szigorlata 2002. október 30-án summa cum laude eredménnyel megtörtént.

Dr. Szakmány Tamás egyéni felkészülő (Klinikai Kémiai Intézet) PhD szigorlata 2002. november 8-án summa cum laude eredménnyel megtörtént.

Buzády Andrea egyéni felkészülő (TTK Kísérleti Fizika Tanszék – Biofizikai Intézet) értekezésének védeése 2002. október 10-én 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDHB-nak a PhD cím odaítélését.

Visegrády András egyéni felkészülő (Biofizikai Intézet) értekezésének védeése 2002. október 28-án 96 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDHB-nak a PhD cím odaítélését.

Dr. Csermely Tamás egyéni felkészülő (Szülészeti és Nő-

gyógyászati Klinika) értekezésének védeése 2002. október 15-én 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDHB-nak a PhD cím odaítélését.

Dr. Márton Zsolt egyéni felkészülő (I. sz. Belgyógyászati Klinika) értekezésének védeése 2002. október 29-én 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDHB-nak a PhD cím odaítélését.

Dr. Halvax László egyéni felkészülő (Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika) értekezésének védeése 2002. november 19-én 96 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDHB-nak a PhD cím odaítélését.

1./c Új egyéni felkészülők ügyei:

Dr. Csejtei András (Markusovszky Kórház Onkológiai Osztály) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Ember István egyetemi tanár programjához. Kérését a DT támogatja.

Dr. Kvarda Attila (ÁNTSZ Zalaegerszeg) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Ember István egyetemi tanár programjához. Kérését a DT támogatja.

Dr. Bujdosó László (ÁNTSZ Veszprém m. Intézete) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Ember István egyetemi tanár programjához. Kérését a DT támogatja.

Dr. Sebestyén Andor (OEP Pécs) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Ember István egyetemi tanár programjához. Kérését a DT támogatja.

Dr. Nyárády Zoltán (Fogászati Klinika) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Németh Péter egyetemi tanár programjához. Kérését a DT támogatja.

Dr. Lakner Lilla (Markusovszky Kórház Belgyógyászati Osztály) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Mózsik Gyula egyetemi tanár programjához. Kérését a DT támogatja.

Dr. Papp Előd (I. sz. Belgyógyászati Klinika) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Tóth Kálmán egyetemi tanár programjához. Kérését a DT támogatja.

Márk László (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Hideg Kálmán egyetemi tanár programjához. Kérését a DT támogatja.

Oláh Péter (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Hideg Kálmán egyetemi tanár programjához. Kérését a DT támogatja.

Szabolcs Mariann (Egészségügyi Főiskolai Kar) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Lénárd László (dr. Ángyán Lajos) egyetemi tanár programjához. Kérését a DT támogatja.

Dr. Carlos Lumiguano Zumira (Szigetvári Városi Kórház Neurológiai és Neuropszichiátriai Osztály) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Gallyas Ferenc (dr. Dóczi Tamás) egyetemi tanár programjához. Az állampolgárság tisztázása után dönt a DT.

Dr. Rodler Imre (Országos Élelmezés és Táplálkozástudományi Intézet) fokozat odaítélési kérelme. A DT a szabályzatban előírt feltételek maradéktalan teljesítésére hívja fel nevezett figyelmét.

2. Egyebek

– *Dr. Szabó László Gy.* és *dr. Barthó Loránd* egyetemi tanárok csatlakozása a Gyógyszertudomány Doktori Iskolához. A Gyógyszertudomány Doktori Iskola vezetője írásbeli véleményének figyelembevételével a DT a csatlakozást elfogadja.

– **A Doktori Tanács összetétele:** *Dr. Lénárd László* dékán felkérésére az alább nevezettek a Doktori Tanács tagjai: elnök: *dr. Fischer Emil* egyetemi tanár; titkár: *dr. Molnár Péter* egyete-

mi docens; tagok: *dr. Emőd Levente* egyetemi tanár, *dr. Gregus Zoltán* egyetemi tanár, *dr. Hideg Kálmán* egyetemi tanár, *dr. Kellermayer Miklós* egyetemi tanár, *dr. Kilár Ferenc* egyetemi tanár, *dr. Lénárd László* egyetemi tanár, *dr. Mózsik Gyula* egyetemi tanár, *dr. Nagy Judit* egyetemi tanár, *dr. Róth Erzsébet* egyetemi tanár, *dr. Sétáló György* egyetemi tanár, *dr. Soltész Gyula* egyetemi tanár, *dr. Sümei Balázs* egyetemi tanár, *dr. Szabó István* egyetemi tanár, *dr. Szeberényi József* egyetemi tanár, *dr. Szekeres Júlia* egyetemi tanár, *dr. Szolcsányi János* egyetemi tanár, *dr. Balla József* egyetemi docens (Debreceni Tudományegyetem), *dr. Csapó János* egyetemi tanár (Kaposvári Egyetem), *dr. Fülöp Ferenc* egyetemi tanár (Szegedi Tudományegyetem), *dr. Gyires Klára* egyetemi tanár (Semmelweis Egyetem), *dr. Madácsy László* egyetemi tanár (Semmelweis Egyetem), *dr. Mátyus Péter* egyetemi tanár (Semmelweis Egyetem), *dr. Molnár János* egyetemi tanár (Szegedi Tudományegyetem), *dr. Ovády Judit* egyetemi magántanár (MTA Enzimológia Budapest), *dr. Alexy Tamás* PhD hallgató.

– *Dr. Mózsik Gyula:* A Zágrábi Egyetem Gyermekklinikájának dolgozója szeretné PhD értekezését az ÁOK-n megvédeni. Csak a szabályzatban előírt feltételek teljesítése után lehetséges.

– **Állami ösztöndíjas** PhD hallgatói státusból kilépők helyére felvételi lehetőség: 1 fő felvételt fogadta el a DT.

– Az Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanács ülésén felmerült, hogy a **fokozatszerzés** egyes fázisaiban különböző személyek vegyenek részt. A DT ezzel teljes mértékben egyetért.

– A **Miskolci Egyetem** 2003. augusztus 11-17. között rendezte a PhD hallgatók Nemzetközi Konferenciáját. A programvezetők támogassák a konferencián történő részvételt.

– *Dr. Szeberényi József:* A Pécsi Akadémiai Bizottság Sejtbiológiai Munkabizottságának szervezésében szimpóziumot szerveznek elsősorban PhD hallgatók részére 2002. december 11-én és 2003. január 8-án.

Dr. Fischer Emil

egyetemi tanár

a Doktori Tanács elnöke

Díszdoktoravatás és előadások

Orvoskarunk díszdoktorainak személyenként 30 perces előadására 2002. november 7-én 10 órai kezdettel került sor az Elméleti Tömb I. emeleti tanácstermében.

Díszdoktoraink az előadások sorrendjében:

Dr. Vécsei Vilmos (University of Vienna Medical School, Ausztria): Polytrauma: mit, mikor és miért?

Dr. Valerie J. Gilchrist (Northeastern Ohio Universities, College of Medicine, USA): The value of family medicine.

Dr. Koji Takeuchi (Kyoto Pharmaceutical University, Japán): Regulatory mechanism of duodenal bicarbonate secretion.

Ugyenezen a napon 14 órai kezdettel a Magyar Tudomány Napja alkalmából rendezendő díszdoktoravató ünnepi szenátusi ülésre került sor az Orvostudományi Kar Szigeti úti aulájában.

ÚJ DÍSZDOKTORAINK

Dr. Valerie J. Gilchrist

Valerie J. Gilchrist professzor Montreálban és Torontóban végezte tanulmányait. 1977-ben szerzett orvosdoktori diplomát a Torontói Egyetemen. Ugyanitt végezte rezidensi programját, majd családorvostanból szakvizsgázott. Időközben tanulmányokat folytatott a New York-i, a kenti valamint az ohioi egyetemi intézetekben és oktató kórházakban.

Napjainkban is elismert praktizáló orvos, betegellátó tevékenységével kapcsolatban különböző vezető beosztásokat töltött be. Huszonegy éve egyetemi oktató, 1984 óta egyetemi docens, 1993 óta professzor. Kilenc éve tanszékvezető egyetemi tanár a Northeastern

Ohio Universities College of Medicine (NEOUCOM) Családorvostani Intézetében.

A több mint 20 éves egyetemi pályafutása során igen aktív oktatói, oktatásszervezői, kutatói és publikációs tevékenységet fejtett ki. Az orvostanhallgatók és a rezidensek oktatását évek óta végzi és irányítja. Idén harmadszor nyerte el az egyetem Master Teacher kitüntető címet. Számos szakkönyv szerzője vagy társszerzője, világszerte ismert családorvosi témájú kézikönyv és tankönyv társszerkesztője. Több amerikai családorvosi szakmai folyóirat szerkesztőbizottsági tagja. Közleményeinek témái az orvostudomány – külön-

nösképpen a családorvos-képzés és -továbbképzés –, valamint az egészségügyi alapellátás és kutatás területeit érinti.

Vezető tisztséget tölt be a legfontosabb szakmai társaságokban, mint pl. az American

Dr. Vécsei Vilmos

Dr. Vécsei Vilmos professzor 1942. január 12-én született Sopronban és itt végezte tanulmányait 1956-ig. Az 56-os események miatt családjával Ausztriába menekült. 1960-ban érettségizett. Ezt követően az innsbrucki egyetem orvosi karán végezte tanulmányait, 1967-ben avatták orvosá. Posztgraduális képzését 1967-ben a tiroli Hall-ban kezdte, 1969-ben a bécsi sebészeti klinikára került. 1973-ban szakorvosként kezdett dolgozni a Trojan professzor vezette I. sz. Balesetsebészeti Klinikán. 1978-ban habilitált. Témája a mellkasfal lemezeltése volt. 1982-ben lett vezetője a bécsi Wilhelminenspitalnak. 1991-ben került a Balesetsebészeti Klinikára, amit a két in-

tézmény egyesülése után, 1992-től vezet.

Számos osztrák és külföldi társaság tagja, így a Magyar Traumatológiai Társaság tiszteletbeli tagja. Jelenleg az Osztrák Balesetsebészeti Társaság elnöke. Több mint 400 tudományos publikációt tett közzé. Vécsei professzor az intramedullaris szintézisek egyik atyja, fejlesztője és alkalmazója a csontinfekció kialakulása esetén bevetendő lokális antibiotikum hordozóknak. Az utóbbi években jelentős tudományos elismerést vívott ki a porctranszplantáció kutatásának területén. Jelenleg is egy nemzetközi kutatócsoport elismert tagja.

Munkájával, tudományos előadásaival és dolgozataival a balesetsebészet fejlesztésének irányítója. A magyar balesetsebészet, ezen belül a Pécsi Balesetsebészeti Klinikának együttműködő partnere, támogatója.

Vécsei professzor több mint 30 éve minden nagyobb hazai traumatológiai szakmai rendezvényen részt vesz és igyekszik szakmai tudásával és kompetenciájával támogatni a magyar traumatológiát. Számos magyar traumatológus, így klinikánk több munkatársa is töltött hosszabb vagy rövidebb időt klinikáján, és hozta haza a legújabb balesetsebészeti ismereteket.

Dr. Kovácsy Ákos
egyetemi docens

Balesetsebészeti és Kézsebészeti Klinika

Academy of Family Physicians (AAFP), a Society of Teachers of Family Medicine (STFM), valamint a North American Primary Care Research Group (NAPCRG) szervezeteiben.

Szakmai munkájával, közéleti tevékenységével, közleményeivel közismert szakem-

berré vált hazájában és külföldön. Munkássága révén hozzájárult a családorvoslás és a családorvostan fejlődéséhez, a szakma presztízsének jelentős növekedéséhez elsősorban az Egyesült Államokban.

Gilchrist professzor 1997-ben került kapcsolatba a Pécsi Orvostudományi Egyetemen újonnan kialakított Családorvostani Intézet munkatársaival. Az elmúlt 6 évben a két intézet között igen intenzív szakmai együttműködés alakult ki, amely kiterjed oktatói és hallgatói tapasztalatszerésekre, szakmai konferenciák és módszertani továbbképző programok megrendezésére, közös publikációkra, sikeres pályázatok benyújtására. Az ohioi intézet oktatási és kutatási témákban tartós ösztöndíj-lehetőségeket biztosított. A pécsi Családorvostani Intézet munkatársai évek óta koordináló szerepet vállaltak a két egyetem nyári cseregyakorlatának lebonyolításában is.

Ez a több éves szakmai együttműködés je-

lentős mértékben hozzájárult a családorvosan című tantárgy sikeres hazai bevezetéséhez, a rezidensi rendszerű szakképzési program tananyagának és módszertanának korszerűsítéséhez, a folyamatos szakorvos-továbbképzés (CME) hatékony programjának megszervezéséhez, valamint népszerű távoktatási programok kifejlesztéséhez. Az amerikai intézet munkatársai közreműködnek az egészségügyi alapellátás területét érintő közös kutatási programok megszervezésében és lebonyolításában. Ezen sokirányú szakmai együttműködés folytatása a pécsi Családorvostani Intézet részére igen fontos, és Valerie Gilchrist professzor a jövőben is motorja marad ennek a számunkra igen gyümölcsöző és perspektivikus kollaborációnak.

Dr. Nagy Lajos egyetemi tanár
PTE ÁOK Családorvostani Intézet és
Betegfelvételi Osztály

Koji Takeuchi

Koji Takeuchi 1948. január 21-én született Hayaka-ban (Japán). Egyetemi tanulmányait a Tokyo-i Egyetemen 1971-ben végezte el, és ekkor kapott Bachelor címet a gyógyszer tudományokból. 1974-ben a Tokyo-i Egyetemen M. S. Degree-t szerzett, 1977-ben pedig PhD-t.

1977-1980 között *Leonard R. Johnson* professzor mellett dolgozott Houstonban (Department of Physiology and Cell Biology), valamint 1980-1981 között *William Lisent* professzor mellett a Harvard Egyetemen.

1981-1985 között a Kyoto Pharmaceutical Universityn a Department of Applied Pharmacology tanársegédje, 1985-1989 között docense volt. 1995-től a Kyoto-i Egyetemen a Department of Pharmacology and Experimental Therapeutics Intézetben professzor.

Tudományos érdeklődése a gastrointestinalum élettani folyamatainak, károsodási mechanizmusainak és azok kivédhetőségének kutatása. Intenzív kutatómunkájáról a nemzetközileg legjobban elismert folyóiratokban 291 cikket közölt, 25 könyvfejezetet írt, 6 proceedingset szerkesztett.

Fontosabb szakmai társasági tagságai: The Japanese Pharmacological Association, The Japanese Pharmaceutical

Association, The Japanese Ulcer Research Association (Executive Board), American Gastroenterological Association. 1998-2000 között az International Union of Pharmacology GI szekciójának elnöke volt.

Több folyóirat szerkesztőségének tagja: *GI Research* (1993-tól), *Digestion* (1995-től), *Pharmacology* (1998-től), *Japanese Journal of Pharmacology* (2000-től).

Takeuchi professzor (*Oka-be* professzorral együtt) a Japánban végzett gasztrointesztinális, farmakológiai, élettani és patológiai kutatások legfontosabb vezetője. Munkacsoportja az elmúlt tíz évben a világ egyik legjelentősebb kutatómunkáját végezte (a receptor-kutatás, a prostaglandin-rendszer, az NO-rendszer és a knockout vizsgálatok területén).

Dr. Mózsik Gyula
egyetemi tanár
I. sz. Belgyógyászati Klinika

Ünnepi Tudományos Diákköri Ülés

2002. november 27.

Ebben az évben a „**Jó tanuló, jó sportoló**” címet *Ferenci Kornél* V. éves hallgató nyerte el.

A Kari Szabályzat szerint az előző tanévben a legjobb tanulmányi eredményt elért hallgatók elnyerték „**Az évfolyam legjobb hallgatója**” címet.

II. évfolyam: *Fónai Fruzsina* orvostanhallgató, *Soltész Márta Zsófia* fogorvostan-hallgató, *Börzsei Rita* gyógyszerészhallgató; **III. évfolyam:** *Frank Nóra* orvostanhallgató, *Kiss Balázs* orvostanhallgató, *Kiss Borbála* orvostanhallgató, *Vígh Éva* orvostanhallgató, *Mandel Iván* fogorvostan-hallgató, *Polics Éva* gyógyszerészhallgató; **IV. évfolyam:** *Szendrei Tamás* orvostanhallgató, *Kovács Ramóna* fogorvostan-hallgató; **V. évfolyam:** *Gaszner Balázs* orvostanhallgató, *Hajdú Ágnes* orvostanhallgató, *Tészás Alexandra* orvostanhallgató, *Radácsi Andrea* fogorvostan-hallgató; **VI. évfolyam:** *Balassa Katalin* orvostanhallgató, *Hegedűs Dalma* orvostanhallgató, *Lakosi Ferenc* orvostanhallgató, *Tánczos Krisztián* orvostanhallgató.

Az Általános Orvostudományi Szakon 2002. évben végzett hallgatók szavazatai alapján **Kiváló Gyakorlatvezetői** emléklapokat kaptak: *dr. Környei József* adjunktus, Élettani Intézet; *dr. Tima Lajos* docens, Anatómiai Intézet; *dr. Rékási Zoltán* adjunktus, Anatómiai Intézet; *dr. Gasztonyi Beáta* tanársegéd, I. sz. Belgyógyászati Klinika; *dr. Csiky Botond* adjunktus, II. sz. Belgyógyászati Klinika; *dr. Kocsis Béla* docens, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet; *dr. Reglődi Dóra* tudományos munkatárs, Anatómiai Intézet; *dr. Adamovich Károly* adjunktus, Gyermekklinika; *dr. Pál Tibor* docens, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet.

A 2002. évben végzett fogorvosok szavazatai alapján „**Kiváló Gyakorlatvezető**”: *dr. Németh László*, Fogászati Klinika; *dr. Krajcár Károly* tanársegéd, Fogászati Klinika; *dr. Pirk Tibor*, Fogászati Klinika.

A Pécsi Orvostudományi Egyetem Tanácsa 1995-ben hagyta jóvá a **Romhányi Emlékérem** kitüntetés adományozását. Az emlékérmeket a tantermi előadások keretében végzett magas színvonalú oktatómunka elismeréseként az Általános Orvostudományi Szak végzős hallgatói szavazatai alapján kapta a legtöbb szavazatot elért oktató.

Az emlékérem alapítása óta évente átadásra kerül ez a legnívósabb kari elismerés, melyben egy elméleti és egy klinikai egyetemi oktató részesülhet. Az idei évben a szavazatok alapján *dr. Nagy Judit* professzor asszony és *dr. Szeberényi József* professzor érdemelte ki ezt a magas kitüntetést.

Ugyancsak hallgatói szavazatok alapján kerültek átadásra a „**Legjobb Intézet**” és „**Legjobb Klinika**” elismerések.

Az Általános Orvostudományi Szakon 2002. évben végzett hallgatók szavazatai alapján „**Legjobb Intézet**”: Orvosi Biológiai Intézet, Patológiai Intézet, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet; „**Legjobb Klinika**”: II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum, Neurológiai Klinika, I. sz. Belgyógyászati Klinika.

A 2002. évben végzett fogorvosok szavazatai alapján „**Legjobb Intézet**”: Orvosi Biológiai Intézet, Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet, Orvosi Mikrobiológiai és Immuni-

tástani Intézet; „**Legjobb Klinika**”: Gyermekgyógyászati Klinika, Fül-Orr-Gégeklinika, II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Klinika.

A 2001/2002. tanévre meghirdetett **tudományos diákköri pályatételekre** 47 pályamunka érkezett be. Az értékelő bizottságok javaslata alapján 3 hallgató **Kiemelt I.** díjban, 17 hallgató **I.** díjban, 16 hallgató **II.** díjban, 7 hallgató **III.** díjban és 4 hallgató **Dékáni Dicséretben** részesült.

Dékáni Dicséret: *Dani Fruzsina Luca* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Matolcsi András; *Harmati Renáta* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Czirják László; *Till József* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Kustos Tamás; *Vojcek Ágnes* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Bély Miklós.

III. díj: *Bagoly Andrea* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Kustos Tamás; *Faludi Péter* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Lőrinczy Dénes, dr. Domán István; *Hegedűs Dalma* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Varga József, dr. Tóth Kálmán, dr. Czopf László; *Juhász Réka* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Tizedes György; *Mészáros Hajnalka* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Jegesy Andrea; *Peidl Zsanett* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Vincze Áron; *Petró Kata* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Simor Tamás.

II. díj: *Balassa Katalin* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Kardos Mária; *Balázs Krisztina* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Pytel József; *Berta Gergely* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Sétáló György; *Bognár Ágnes* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Pytel József; *Cseh Márta* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Kocsis Béla; *Csepeli István* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Kardos Mária; *Fehér Csaba* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Czopf László, dr. Papp Előd; *Fülöp Adrienn* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Battyáni István; *Juhász Szilvia* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Bíró Zsolt; *Kovács Krisztina* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Kocsis Béla; *Kuli Barbara* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Kocsis Béla; *Lakatos Orsolya Judit* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Ángyán Lajos; *Megyeri Tímea* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Karády Zoltán; *Meszlényi Ildikó* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Csiky Botond; *Pozsgai Zsolt* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Pytel József; *Sági Balázs* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Habon László.

I. díj: *Bartis Domokos* VI. évf. orvostanhallgató; témavezető: dr. Berki Tímea, dr. Boldizsár Ferenc; *Dömös Péter* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Than Péter; *Édel Zsófia* V. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Wittmann István; *Faluhelyi Nándor* V. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Csernus Valér; *Földi Eszter* V. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Mezey Béla; *Gaszner Balázs* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Kozicz Tamás; *Gecsei Győző* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Kellermayer Miklós; *Hantó Katalin* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Habon Tamás; *Kiss Péter*

IV. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Lengvári István; *Kutasi Zsuzsanna* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Battyáni Zita; *Lőrincz Andrea* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Kocsis Béla; *Nyikos Orsolya* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Molnár Dénes, dr. Erhardt Éva; *Papp Szilárd* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Karádi Zoltán; *Tamaskó Mónika* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Horváth Magdolna; *Tóth Krisztián* V. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Lénárd László; *Undi Sarolta* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Sütő Gábor, dr. Király Ágnes; *Várkonyi*

Zoltán VI. évf. orvostanhallgató; témavezető: dr. Kocsis Béla.

Kiemelt I. díj: *Kovács Andrea* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Decsi Tamás; *Tamás Andrea* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Lengvári István, dr. Reglödi Dóra; *Tóth Márton* VI. évf. orvostanhallgató, témavezető: dr. Kondákor István.

Az oklevelek átadása után a **3 kiemelt I. díjas** hallgató előadására került sor.

Több mint 10 év a TDK élén

Dr. Ludány Andrea a Tudományos Diákkör tanárelnöke volt 1991-2002 között.

1964 szeptemberében találkoztam először Ludány Andreával, aki V. évesen került az évfolyamunkra a Debreceni Orvostudományi Egyetemről. Évfolyamtársaim, elsősorban a fiúk kitörő örömmel fogadták a rendkívül csinos új lányt, de amikor kiderült, hogy ideggyógyász férjét követte Pécsre, kissé csökkent a lelkesedésük. Végzésünket követően ő labor szakmát választott, és bár földrajzilag közel voltunk egymáshoz, nem sok személyes találkozásra került sor közöttünk. Mikor labor szakvizsgára készültem 1971-1972-ben, gyakorlati időmet a POTE Klinikai Laboratóriumában töltöttem, ahol a rá jellemző kedvességgel és önzetlenséggel felajánlotta íróasztalát – mely egyben „szobája” is volt – a tanulásra, felkészülésre. Ismét hosszabb szünet következett, évfolyamtalálkozókon összjöttünk, szorosabbra kapcsolatunk azonban akkor fordult ismét, mikor 1991-ben a POTE TDK Tanács tanárelnökévé nevezték ki.

Úgy gondolom, a nőknek genetikusan meghatározott természete miatt, melyet a biológiai célszerűség a gyereknevelésre juttatott számukra, későbbiekben – amikor sajátjaik már nem igénylik ezt a támogatást – anyai gondoskodással fordulnak tanítványaik, diákjaik felé. Ludány professzornő egész tevékenységét, melyet a TDK munka megszervezésére, összefogására fordított, ez a jó értelemben vett anyai gondoskodás hatotta át. A munka, amit végzett, hihetetlenül sokrétű volt, bár számszerű adatokkal is jellemezhető. 1991-től évenkénti gyakorisággal szervezte a „házi” TDK konferenciákat, míg a két-évente különböző egyetemi helyszíneken rendezett országos TDK Konferenciára is nagy gondossággal készítette elő a hallga-

tói és oktatói delegátusok részvételét. 1993-ban és 2001-ben az OTDK pécsi megszervezését vállalta el mindenki legnagyobb meglepedésére, hírnevet és megbecsülést szerezve a POTE-nek, illetve az Orvoskarnak. A XXV. Jubileumi OTDK Konferencián, mely munkája tán legkiemelkedőbb állomásának tekinthető, 141 előadás hangzott el 20 szekcióban, 250 résztvevővel. Nem véletlen, hogy 2001-ben a Mestertanár kitüntetését vehette át az Országos Tudományos Diákköri Tanács felterjesztése nyomán.

Amellett, hogy az évenként ismétlődő TDK konferenciákat magas szakmai színvonalon és baráti légkörben szervezte meg, számos olyan szervezeti változtatást is meghonosított, mely a TDK működését átláthatóvá és korrektté tette. Részt vett a TDK Szervezeti és Működési Szabályzatának átdolgozásában, a rektori, majd dékáni pályamunkák értékelési szabályzatának kidolgozásában, a TDK tagság számítógépes regiszterének bevezetésében, a TDK tevékenység leckekönyvben történő visszaigazololásának elindításában. Kiváló érzékkel választotta ki azokat a hallgatókat, akik a TDK munka megszervezésében titkárként működtek közre és munkáját odaadó lelkesedéssel segítették.

A pályázati lehetőség megnyílásával minden alkalmat megragadott arra, hogy támogatást szerezzen a hallgatói tevékenység még eredményesebbé tételére. 1997-től munkáját ezen a téren is sok siker koronázta, hisz több MKM PFP pályázat elnyerésével TDK hallgatók kutató munkáját sikerült támogatnia, míg FKFP pályázat révén az Oktatási Minisztérium támogatásával 2002-ben több millió forintot szerzett az ÁOK Tudományos Diákkörének.

A sok elért eredmény mögött Ludány professzornő több mint egy évtizedes, sa-

ját szakmai munkájával együtt végzett odaadó és fáradtságot nem kímélő munkája testesült meg. Mindezt a rá jellemző szerénységgel, a fiatalágban jó értelemben vett versenyszellemet ébresztve érte el. Úgy gondolom, hogy ezért a hihetetlen szerteágazó munkáért, aminek írásomban csak töredékét tudtam bemutatni, feltétle-

nül köszönet illeti meg a kar vezetői, az oktatók és a diákok részéről egyaránt. Kívánunk Ludány Andreának jó egészséget és további sikereket szakmai munkájához és kérjük, hogy segítse továbbra is a leendő orvosgenerációt tudásával és különlegesen jó emberi tulajdonságaival. Ahogy ő is szokta TDK konferenciákon, képletesen egy szál virágot nyújtunk át neki az elismerés és szeretet jeleként.

Dr. Róth Erzsébet

a Hírmondó Szerkesztősége nevében

Orvosegyetemek az integráció után

A rendszerváltást követő nagy átalakítások közül három kiemelendő: a többpárti politikai rendszer bevezetése, a többségi magántulajdon létrehozása és az egyetemi integráció.

A 2000. január 1-jén létrehozott egyetemi integráció legnagyobb vesztesei az orvosegyetemek, bár sok más karon is megjelentek dezintegratív elemek a kívánt integrációs előnyökkel szemben. Ennek fő oka, hogy a három politikai cikluson is átívelő integrációs szándék megrekedt a politikai akarat és törvényhozás szintjén anélkül, hogy a személyi és tárgyi feltételek adottak lettek volna. Így a nemzeti fejlődés legnagyobb értékei (tudás) leértékelődtek, hisz a forrásbevonás és feltőkésítés elmaradt. Mivel bonyolultabb és drágább működtetésű, szakmai specifikumokkal rendelkező egység került a rendszerbe (pl. orvosképzés), a daráló fogaskerekei annál több kárt tettek benne. Az orvosegyetemek rossz „software”-t kaptak, „hardware” fejlesztés pedig nem történt. Ahol erős orvostudományi és egészségtudományi centrum jött létre (előbb Debrecen, majd Pécs), számos problémát kezelni tudtak.

Általános okok:

- A rendszer valamennyi eleme alulfinanszírozott (működés és amortizáció);
- A szellemi vagy koncentrációja forrásbevonás nélkül struktúraátalakítást nem tudott kikényszeríteni;
- Valós egyetemi autonómia nélkül, gazdaságilag magára hagyott egyetemek vergődése és nem átalakítása történt;
- Tőkebevonás nélkül az egységes informatikai rendszer nem tudott kiépülni, a korábbi alapegységekben itt-ott működő rendszerek is szétestek;
- A létrejött „mega”-egyetemek már csak méretüknél fogva is új vezetői struktúrát (esetleg személyeket) igényeltek volna, így azonban maradt a nehezen irányítható „vízfej” és a kézi vezérlés;
- A nagy rendszerben az irányítás és döntési sor bonyolultabbá vált;
- Az integrációt lebonyolító, lényegében válság-menedzselést végző vezetők további vesszőfutást végeztek az intézményfejlesztési tervek kidolgozásával, egy későbbi beruházási fejlesztés elnyerése reményében;
- A fentiek miatt a magas intellektusú egyetemi oktatók jelentős része nega-

tív érdekeltségűvé vált;

- Az integráció tapasztalatainak levonása nem történt meg, így ezek korrekciójára sem kerülhetett sor (ha már a politika nem kívánt ezzel foglalkozni, a Felsőoktatási Tudományos Tanács [FTT] feladata lett volna).

Orvostudományi (egészségügyi) problémák:

- Az oktatási alulfinanszírozottságot drámaian felnagyította a betegellátás alulfinanszírozottsága.
- A méregdrága orvosi műszerek amortizációja kritikus tömeget ért el.
- Az össz-egyetemi informatika hiánya, ill. széthullása a már évek óta nehéz gazdasági körülmények között működő klinikákat padlóra küldte.
- A decentralizált gazdálkodást folytató klinikák gazdálkodási fegyelme megszűnt.
- A központi elvonás mértéke az integrált egyetemen jelentősen megnőtt, ahelyett hogy csökkent volna.
- Az Oktatási Minisztérium az orvosegyetemekkel szemben sohasem viselkedett „valós tulajdonosként”, ez az integráció után sem változott.
- Az integráció szelével együtt a legtöbb helyen szakmailag inkompetens döntéshozók kerültek a rendszerbe, ahol a jóindulat sem válhatta ki a szakértelmet.
- Az elméleti intézetek és klinikák szétválasztásának folyamatos napirenden tartása az orvos- és egészségügyi oktatást alapjaiban veszélyezteti. Az orvoskar, egészségügyi főiskolai karok és elméleti intézetek hármas szíamí ikerként tudnak csak működni, bármelyikük leválasztása a többi életképességét veszélyezteti; hisz többségében azonos infrastruktúra és személyi állomány működteti. Emellett a funkció oldaláról az orvos-egészségügyi oktatás, kutatásfejlesztés és gyógyítás szintén szétválaszthatatlan rendszer. Az elméleti intézetek kutatásfejlesztés szempontjából a klinikák kutatóintézetei.
- A hallgatói létszám drasztikus emelése minden egyetemen a mennyiségi szemlélet dominanciáját hozta és háttérbe szorította az „elit-képzés” lényegét és magas költségigényét.
- Az Egészségügyi Minisztérium és Oktatási Minisztérium közös végrehajtási

utasításának hiányában a 4 egyetemen egymástól gyökeresen eltérő alrendszerek jöttek létre a helyi erőviszonyok és személyes kvalitások függvényében.

- Az orvoskaroknál sem a progresszív ellátás, sem pedig a területi betegellátás nem kerül finanszírozásra.
- A hazai orvos-biológiai kutatások sikerágazatát reprezentáló orvosegyetemek ráfordítás-arányai jelentősen romlottak; vele együtt a kutató-fejlesztő munka motivációja is.
- Hiányzik az Egészségügyi Minisztérium rendszeréből az egészségügyi kutatás bázis-finanszírozása, holott a volt orvosegyetemek a hazai orvosbiológiai kutatások 40 %-át produkálják.
- A 2002 tavaszán elfogadott „Kórház törvény” esély-egyenlőtlenséget teremtett az önkormányzati kórházak és az egyetemek között: nevezetesen míg az önkormányzatoknál csak többségi állami tulajdont ír elő, addig az egyetemekenél nevesített tulajdonosok szerepelnek, ami lényegében kizárja a tőkebevonás lehetőségét az első körben.
- Az Egészségügyi Tudományos Tanács (ETT) széles bázisra épülő bizottsági munkával – melynek a tulajdonos Oktatási Minisztérium vezetői is tagjai voltak – értékelte a lezajlott integráció problémáit és kijelölte a változtatások irányát; azonban erre az OM hivatalosan máig nem reagált (frusztrációs helyzet fokozódása).
- Az alaporvosi ellátás finanszírozásának többszöri javítását nem követte a fekvőbeteg ellátás korszerűsítése, ami összehasonlítási alapként a személyi állomány motiváltságán sokat rontott.
- Az önkormányzati kórházak többsége korszerűsítő beruházáson esett át, szemben az egyetemi klinikákkal.

Összegezve:

A lezajlott egyetemi integráció forrás-hiány nélkül hagyományos struktúrát rögzített, alacsonyabb működési szinten és rosszabb gazdasági körülmények között. Távol került egymástól a tulajdonos, a működés és a hozzáértés (kompetencia). A „Kórház törvény” „fény az alagútban”: megnyitotta az utat az egészségügy szerkezetátalakítása előtt; de az egyetemi klinikák számára versenyhátrányos.

A megfogalmazható változtatási javaslatok:

- Bármilyen konstrukciónál a tulajdon, működés és kompetencia azonos helyre kell, hogy kerüljön.
- Az Egészségügyi Minisztérium fejezetében a kutatási bázis-finanszírozás beállítása elkerülhetetlen.
- Valamennyi gazdasági formáció működését engedélyezni kellene, ami a többevonást segíti; az állami célok érvényesülése mellett.
- Az egyetemi klinikáknál is a többségi állami tulajdon elegendő, hisz az állam

fejlesztő tőkéje hosszú évekig hiányosra prognosztizálható.

- A szakmai befektetők kizárása célszerűtlen.
- Az egységes orvos-egészségügyi felsőoktatás, kutatásfejlesztés és gyógyítás tényét az OM végrehajtási utasítási szintjén is deklarálni kellene (klinikák, elméleti intézetek, egészségügyi főiskolai oktatás zárt, egymástól szétválaszthatatlan integrált szakmai egység). A Felsőoktatási Törvény 116. §-a erre lehetőséget ad, tehát még törvénymódosítás sem szükséges.
- A valós gyógyítási költségek kialakítása, amortizáció beépítése és a klinikák

állami konszolidációja nélkül semmilyen szerkezet-átalakítás nem fog működni.

- A progresszív betegellátás valós költségét finanszírozni kell.
- A klinikák területi betegellátást végző tevékenységét az önkormányzatoknak szintén finanszírozni kell.

Dr. Bellyei Árpád
egyetemi tanár

A Világgazdaság című folyóirat felkérésére (2002. október 31.) írt elemzés bővített változata.

Hozzászólás egy felméréshez, avagy mi lehet néhány kiragadott adat következménye?

A fekvőbeteg-gyógyintézetek társadalombiztosítási elszámolásának alapját képező HBCS-pontrendszernek közelebbről nem behatárolt része a gyógyszerköltség. Azért sem határozható be pontosan, mivel az egészségbiztosító által a kórházak számára kifizetett térítésben a gyógyszerköltség nem mint közvetlen tétel, hanem mint az adott beavatkozáshoz előre hozzárendelt átlag szerepel. (Az adott beavatkozáshoz tartozó pontérték tartalmazza a felhasznált gyógyszerek költségeit is.) Hogy ez pontosan mennyi, arra vonatkozóan az egészségbiztosítónak sincsenek pontos adatai. Az információk pontosítása végett a Dél-Dunántúlon 12 kórházban átfogó vizsgálatot végzett a Térségi Mobil Ellenőrzési Csoport, amit szakmai szlengben „kórházkommandónak” is neveznek. (Érdekes, hogy közkeletű a katonai terminológia használata!)

Vizsgálták a szerződéseket, az informatikai biztonságot, a kódolásokat, a teljesítmények elszámolását és a gyógyszerköltséget. Vizsgálódásuk eredményét dr. Boncz Endre, dr. Sebestyén Andor, dr. Dávid Tamás, Bidló Judit és Dózsa Csaba a Gyógyszerészet (a Magyar Gyógyszerészeti Társaság lapja) szeptemberi számában tette közzé.

A cikk ismerteti 12 kórházban végzett átfogó vizsgálatok eredményét. A felmérésbe összesen 444 olyan HBCS-eset vettek be, ahol az előre megállapított gyógyszerköltség aránya az átlagnál magasabb. Megállapításaik szerint a vizsgált esetekben a tényleges gyógyszerköltség a normatív (előre kalkulált) gyógyszerköltségnek mindössze 50,68%-át teszi ki, tehát az általuk végzett ellenőrzés mintegy rávilágított arra, hogy a HBCS gyógyszeraránya kihasználatlan. Lett is erre felzúdulás szakmai berkeken belül! Régi és keserű tapasztalat ugyanis, hogy ha valamiről azt állítják, hogy nincs kellően kihasználva, akkor ott valami szigorítás, de legalábbis költségelvonás várható. A szerzők ezt a negatív reakciót igyekeztek megelőzni azzal, hogy a cikk végén hangsúlyozták, igen kicsi és speciális esetszámot vizsgáltak.

A szakma meglepetésének a kórházi gyógyszerészek szeptemberi, Szegeden tartott kongresszusán adott hangot. Itt találkozott az egészségbiztosítás, a minisztérium és a kórházi gyógyszerészet képviselőinek véleménye.

Az ott elhangzott észrevételek Nagyné Ambrus Ildikó, az

Országos Baleseti Intézet főgyógyszerésze tollából nyomtatásban is megjelentek (Gyógyszerészet, 2002. november):

- A felmérés jó kezdeményezés, mivel ilyen jellegű tanulmány (kórházak tényleges gyógyszerköltségeinek viszonya az ápolás össz-költségéhez) nem történt még. Eredményének általánosító, kiterjesztő érvényű találása viszont hibás.
- A felmérés nem vette figyelembe a kórházi gyógyszerárak csökkenése irányába ható tényezőket (rabatt, árkedvezmény, adomány stb.). Ezen tényezők előnyeit az egész kórház érzi és élvezi.
- A csoport megállapításait kis esetszámból, kiragadottan, nem reprezentatív minta alapján tette, nem vette figyelembe az adott kórház össz-gyógyszerfelhasználását.
- A kapott eredményeket általánosítva, a teljes kórházi gyógyszerfelhasználásra extrapolálta.

Megoldás volna, ha minden egyes kórházba került beteg kezelési költsége átlátható lenne. Egyre többen sürgetik a megfelelő informatikai háttér biztosítását, ennek iniciálását viszont négyévente, kormányváltások után közvetlenül mindig meg kell ismételné – mint ahogyan ez a fórumon is elhangzott.

A szakma támogat minden olyan törekvést, ami a kórházi gyógyszerfelhasználás átláthatóbbá tételét célozza meg, elzárva, vagy legalábbis csökkentve a lehetőségeket az esetleges ügyeskedések előtt. Az egészségbiztosítás részéről viszont súlyos hiba lenne ilyen – vélt, vagy valós esetek alapján az egész fekvőbeteg-gyógyellátást – általánosítóan minősíteni.

Mire van szükség? Politikai kurzustól független vitákra, érdekegyeztetésre, hogy felelős helyeken még csak fel se merülhessen olyan gondolat, hogy a HBCS a gyógyszer-tartalmának „kihasználatlansága” miatt csökkenthető lenne, hiszen átlagosan (?) csak egy részét (felét?) használják ki...

Molnár Béla
Egyetemi Gyógyszertár

Olcsó fájdalomcsillapítás

Kedves Kollégák!

Posztoperatív, daganatos és egyéb fájdalmak esetén többnyire van olyan stádium, amelyben a panaszok per os adott fájdalomcsillapítóval tűrhetővé tehetők. Erre számos gyógyszer használatos; nem mindegyikük túl olcsó, a gyógyszerköltségek jelentős részét képviselhetik.

Régi szer is lehet jó, és ha ráadásul olcsó, nincs okunk mellőzni. A modern farmakoterápiai elvekkel összeegyeztethető a kodein + nem-kábító fájdalomcsillapító kombináció alkalmazása. A kodein (codeinium chloratum, codeinium phosphoricum) fenantrénvázis ópium-alkaloid, metil-morfin. Bár többnyire köhögéscsillapítóként találkozzunk vele (5-10-20 mg egyszeri adag hatásosan deprimálja a köhögés-reflexet), indikációi közt a fájdalmak csillapítása is szerepel, erre a célra azonban (20)-30-60 mg egyszeri dózis szükséges. A kodein „csúcshatása” kisebb a morfinénál, de nem-kábító fájdalomcsillapítóval kombinálva az analgetikus hatás igen jelentős. Mérsékelt eufóriát okozhat; az addikció veszélye viszonylag kicsi. Megvonási tüneteket általában nem provokál a fent megjelölt adagok megvonásakor. Per os jól felszívódik, hatástartama kb. 6 óra.

A kombináció másik elemének számos gyógyszert választhatunk. Az aszprin, noraminofenazon(...), paracetamol, ibuprofen hatástartama t. k. hasonló a kodeinéhez. Aszpirin esetén posztoperatív alkalmazáskor gondolnunk kell a hemosztázisra kifejtett hatásra (a vérelemek-aggregáció gátlása). Ez a hatás a szintén ciklo-oxigenáz-gátló ibuprofen esetében (itt nem részletezendő okokból) kevésbé jön számításba, noraminofenazon és paracetamol esetében pedig valószínűleg elhanyagolható. A paracetamol analgetikus hatékonyságáról megoszlanak a vélemények. Megfontolást igényel, hogy rossz általános állapotú betegeknél ez a szer már a szokásos adagokban is hepatotoxikus lehet. A noraminofenazon mielőtoxikus hatása valószínűleg erősen el van túlozva, de használata természetesen mellőzendő olyan betegeknél, akikben ez a gyógyszercsoport valaha vérképelváltozást okozott. Bizonyos gyári készítmények tartalmaznak kodein + nem-kábító fájdalomcsillapító kombinációt. Potenciális gondok néhány ilyen preparátummal kapcsolatban a következők: (a) indokolatlanul drágák; (b) a kodeint esetleg elégtelen mennyiségben tartalmazzák; (c) különböző megfontolásból harmadik-negyedik szer is van bennük, amely az esetek többségében szükségtelen.

Felvetném, hogy a következő magisztrális készítmények hasznosak lehetnek (fel-
nőtteknek):

„mite” Rp.

Codeinii chlorati

cgta tria (0,03 g)

Noraminophenazoni natrii
mesylici

cgta septuaginta quinque (0,75
g)

Misce fiat pulvis

Da ad capsulas amyloaceas

S.: 6 óránként 1 port bevenni

forte” Rp.

Codeinii chlorati

cgta sex (0,06 g) (!)

Noraminophenazoni natrii
mesylici

gma unum (1,0 g)

Da ad capsulas amyloaceas

S.: 6 óránként 1 port bevenni

„A hatás kezdete kb. 30 perc, telt gyomor, főleg pedig renyhe gyomor-motorika esetén hosszabb késésre kell számítani.

Nagyon örülnék, ha klinikus, családorvos és gyógyszerész-kollégáim hozzászólnának a fentiekhez.

Dr. Barthó Loránd

Gyógyszerhatástani Intézet

Az impakt faktor

Az impakt faktorról írok, bár megtették ezt többen, e lap hasábjain is. Erről hivatovább doktori értekezést lehetne összeállítani, hisz hazai irodalma is oly gazdag. A téma megnyugtatóan mégsem zárható még le. Ezért most a ritkábban tárgyalt kérdéssel, a többszerűség és IF kapcsolatáról írom le gondolataimat.

Az IF meghatározása. Az impakt faktort, a „mérőszámot” eredetileg, 1974 óta nem személyek vagy szervezeti egységek értékelésére, hanem a szakfolyóiratok relatív idézettségének vizsgálatára dolgozták ki. Garfield szerint egy közlemény tudományos jelentőségét az adott cikk közvetlen idézettsége mellett leginkább a közlő folyóirat idézettsége fejezi ki, ami egyben a folyóiratok rangsorát is jelenti. Ma az impakt faktort a közlemények szerzőinek értékelésére, szakírói tevékenységének számszerűsítésére az összeadott IF-összeg, a kumulatív IF (KIF) alapján is felhasználják.

Az idézettség. Mostohább terület, irodalma közel sem oly gazdag, mint az IF-é. Pedig egy munka értékét általában az idézettség dönti el. Az élettudományokban biztos, nem úgy pl. a matematikusoknál. Az MTA orvosdoktori cím kérelmezőinek anyagában nem ritkán szerepel, hogy az egyik pályázó kumulatív impakt faktora 40, idézettsége 150. Ugyanakkor másik disszertációnál a KIF 100, az idézettség szintén 150 (az adatok közelítőek). Az ellentmondásnak számos magyarázata lehet: a dolgozat értékes, jó, a lap is elfogadta, de kevesen foglalkoznak a témával. Vagy: a téma érdektelen, nem mond újat, ezért nem idézik. Más: sok, alacsony impakt faktorú lapból adódik a magas KIF (100), de értékeik miatt nem idézik. Véleményem szerint az első szerző szakmai teljesítménye az értékesebb (40/150). Nem véletlen, hogy egyesek dolgozataik idézettségére vonatkozó adatokat kérésre utólag csatolják csak. Végül a „körécitálás”, amire még visszatérek.

Elgondolkoztató, hogy neves elődeink pályázatának értékelésekor a felelős testület a pályázók impakt faktora és idézettsége nélkül mint juthatott helyes döntésre. (A nyugati féltekén az IF-nek közel sincs olyan jelentősége, kiváltképp a klinikai szakmában, mint nálunk.) A szakmabeliek akkor épp úgy tudták, mint ma, ki-kik az értékesek, kit kell megválasztásra javasolni. Az is igaz, a döntést több esetben „magasabb szempontok” határozták meg. Erre a POTE elmúlt 50 évében is több

(IF) „gyűjtés” kritikája

példa volt, pár hónapja, lehet nem utoljára, a Tanári Testület ülésén egy pályázat véleményezésénél is tanúi lehettünk.

A „veterán” POTE-sek tudják, hogy voltak intézetek, ahol még akkor is illett a dolgozat szerzői közt a Főnök nevét feltüntetni, ha nem foglalkozott a témával. Így, ha nem is impakt faktora és idézettsége (akkor nem volt), de dolgozatainak száma több százra rúgott. A kívülálló pedig ezt látta, a bennfentes pedig tudta, mit takar e megtévesztő magas szám. De ez a múlt, és valójában ez az etikátlanság mindig irritált. Ma ugyanis lényegében hasonlóval találkozunk, csak épp számokban, az IF-ben kifejezve.

A szerző. Az ICMJE (International Committee of Medical Journal Editors) állásfoglalása szerint a szerzőség alapvető kritériuma egyrészt a hitelesség, azaz a tényleges részvétel a vizsgálatban, másrészt a felelősség az eredmények valóságáért. Az ICMJE szerint szerzőnek az tekinthető, akinek lényeges szerepe volt a közlemény koncepciójának megfogalmazásában, megtervezésében és az eredmények értékelésében, aki kritikusan részt vett a kézirat tartami és fogalmazásbeli megszövegezésében, kritikájában. Ugyanakkor az anyagi feltételek megteremtése vagy az adatgyűjtési tevékenység nem jogosít fel szerzősége. Nem könnyű a felsorolt követelményeknek eleget tenni, ezért csak kevesen felelnek meg annak – sajnos. Csupán egyetlen megoldás volna, a gondosan kidolgozott közlészetikai konvenciók és irányelvek hazai betartása, az ún. etikai normakövetés. Úgy sejttem, hogy a hazai szerzők nem kis része nincs tisztában a szerzőség fent leírt követelményével.

A szerzőszám. Napjainkban a korábbi két-háromszerzős cikkekkel szemben ma gyakoribb az öt-tíz szerzős „in extenso” dolgozat. A szerzőszám növekedés egyik oka, hogy érdemtelenül felvesznek a szerzők közé olyanokat, akiknek a szerepeltetése indokolatlan: ún. „vendég, ajándék, tiszteletbeli” szerzők. Mind a „nagyvonalúság”, mind a „szűkmarkúság” hibás. A vizsgálatot végzők pontosan tudják, ki játszott az eredmények létrejöttében lényeges, alkotó szerepet és kik voltak azok, akik egy-egy részkerdés technikai, metodikai megoldásához hozzájárultak. Utóbbiak részvételét a közlemény végén nevük em-

lítésével kell megköszönni (függelék: köszönetnyilvánítás). Semmi képp sem indo-

kolt azoknak a szerzősége sem, akiknek a szerepeltetése csupán ellenszolgáltatás egy másik cikkben történő, szintén indokolatlan felvételért. Ez a már említett „köröcítelés” egyik variánsa. Itt nem érvényes: „A liftet illik visszaküldeni.” A nemzetközi felmérések szerint a „vendégszerzőség” a sokszerzős dolgozatokban egyre nagyobb, és ugyanezen dolgozatokban a cím alatti szerzők 25-33 %-a nem felel meg a szerzőség fent leírt kritériumának. Érthető, hogy az elmondottak ismeretében nehéz helyzetben van egy pályázatot véleményező: valójában mi is a pályázó érdeme alkotó, eredeti szerepe a benyújtott dolgozatokban. Áthidalásra ma még mint oly sok múltbeli (csak részben megvalósult) tudom praecox javaslatomat egy művi példán mutatom be.

A neves, Nobel-díjra érdemes kutató 10 munkatársával a 20-as impakt faktorú folyóirathoz küldte be dolgozatát, ami rövidesen meg is jelent. Ma valamennyi társszerző, hasonlóan a Nobel-díj jelölthöz, irodalomjegyzékének összeállításánál a dolgozatot 20-as impakt faktoralal szerepelteti. Ez nemcsak a folyóirat idézettségét emeli nagymértékben, de a 9 ún. társszerző impakt faktor melletti idézettségét is. Ez az, ami zavar, mert nem fedi a valóságot. Lehet, bár nem biztos, mind a 9 társszerző aktívan részt vett a munkában, egy részfeladat, rutineljárás kivitelezésével járult hozzá a munkához, valójában asszisztensnői feladatot végzett. A szerzők többsége is talán magasabb szinten, de hasonló tevékenységet folytatott. Sok esetben frissen végzett hazai vagy ösztöndíjas fiatal külföldiek adják a szerzők egy részét. Nem méltányos ezért, hogy ők épp úgy 20-as impakt faktoralal szerepeljenek a későbbiekben. Márpedig ez a helyzet. Ezért a „Nobel-díj jelölt” vezető szerző feladata volna egyrészt a szerzősége komolyan venni. Másrészt azok közt az impakt faktort teljesítmény arányában százalékosan megjelölni. Példánkban ha az IF 20, Nobel-díj jelölté 50 %, X szerzőé 20 %, Y-é 15 %, Z-é 10 %, W-é 5 %. A százalékokat a címben a név után zárójelben kellene feltüntetni. Így a Nobel-díj jelölt impakt faktora is csak 10 lenne, de pl. X-é 4, Y-é 3, Z-é csak 2, W-é 1 és nem az érdemtelen 10. Ugyanakkor egy szorzó faktor bevezetésével a dolgozatban szereplő kutató, esetünkben a „No-

bel-díj jelölt” elérné a kiindulási IF értéket. Példámban a faktor kettő. Ezzel szorozva a 10-es IF értéket megkapjuk a kiindulási 20-as impakt faktort. A társszerzők csak megkettőzhetik IF értéküket, de nem érhetik el a vezető kutató 20-as impakt faktorát. Etikám szerint ez volna a korrekt és így kaphatnánk reális képet az érdemtelenül magas IF számot felmutató „vendég-tiszteletbeli” szerzőkről. Ha az utóbbiak tudományos teljesítményét az IF és idézettség alapján összevetjük az egy-háromszerzős neves szerző és munkatársainak teljesítményével, a fiatal „zöldfülü” pár évig külföldi ösztöndíjas „mutatói” (impakt faktor, idézettség) aránytalanul jobbak. A 4-5 külföldi dolgozat alapján itthon simán kap PhD minősítést. Kértem, ha munkája valóban érdemi, kreatív, miért nem külföldön kérte a PhD-t? Nyilván ott pontosan tudták munkája valós értékét, nem voltak olyan nagyvonalúak, mint itthon. Ezért aggályosan értékelem a hazai tudományos teljesítményt.

Ma a nem kezdő szerzők egy részének is alkotó, érdemi munka nélkül folyamatosan emelkedhet a tudományos teljesítményt mérő impakt faktora. Ezért is fontos az értékelésnél az utolsó 5-10 év teljesítményének a mérése. Különösen érdekesen alakulhat a kép, ha egy több évet külföldön elméleti intézetben töltött szerző itthon szerez PhD-t. Majd elmegy klinikusnak és a későbbiekben egy pályázatánál a sok év előtti munkáinak az impakt faktorát szerepelteti, aminek semmi köze sincs klinikai szakmai tevékenységéhez. Ugyanis a klinikumban csak hazai közleményt tud felmutatni (v. ö. H SZM).

Epilógus. Aberráns javaslatomat csak akkor méltatja figyelemre az olvasó, ha azt adatokkal támasztom alá. Megtettem dolgozataimmal, ahol önkényesen osztottam szét az IF százalékos megosztást ott, ahol nem voltam vezető vagy csak „vendégszerző”. Az eredmény megerősített, ez volna a nemcsak objektív, de etikus értékelés is. Érdekes volna, ha a Tudományos Bizottság készítené egy hasonló tanulmányt a kar asszisztenciájának az elmúlt 5-10 évben megjelent publikációiról. Így kialakulhatna a pécsi IF, a PIF. Gondolom, sok meglepetésben lenne részünk az eddigi IF és az új PIF összevetésekor. Jó volna a leírtakkal ösztönt szembenézve kritizálni, javaslatot tenni.

P. S. Irodalmat kérésre küldök

Jobst Kázmér
PTE ÁOK Klinikai Kémiai Intézet

Szabad-e kérdőíves vizsgálatokat végezni?

Az Új Dunántúli Napló 2002. november 21-i számában az „Indiszkret kérdőívek az iskolákban” címmel jelent meg írás. A kutatás során pécsi általános iskolákban tanuló gyermekeket és szüleiket kérdőíves vizsgálattal kerestek meg. Az írás a konkrét kutatás apropójából az adatvédelemről és általában a kutatásokkal kapcsolatos bizalmatlanságról is szól.

Empirikus kutatásokat hosszú ideje végző kutatóként megerősíthetem, az adatfelvétel körülményei az utóbbi évtizedben lényegesen megnehezültek, s nemcsak az adatvédelem szigorú szabályozása miatt (amellyel egyébként teljes mértékben egyetértek). A nagyobb problémát az emberek (szakszóval: a célcsoportok) növekvő bizalmatlansága jelenti (amelyet pedig megérttek, még akkor is, ha nehezíti a munkánkat).

Mit lehet tenni akkor ilyen helyzetben? Mondjunk le a kutatásokról? Nyilvánvaló, hogy ez a válasz nem fogadható el. Helyette a törvényi szabályozás betartása és a kérdezők bizalmatlanságának csökkentése a feladatunk. Az elsőt könnyebb megvalósítani, az utóbbit a nehezebb, de nem lehetetlen. (Ezt egyszerűen a szakma szabályai betartásának nevezik.)

Melyek a legfontosabb törvényi szabályozások?

1. Az **1992. évi LXIII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról** az adatvédelmi nyilvántartás fejezet rendelkezéseiből az alábbiakat tartom különösen fontosnak (kiemelés a törvényből):

„28 § (1) Az adatkezelő köteles e tevékenysége megkezdése előtt az adatvédelmi biztosnak nyilvántartásba vétel végett bejelenteni

- a) az adatkezelés célját;
- b) az adatok fajtáját és kezelésük jogalapját;
- c) az érintettek körét;
- d) az adatok forrását;
- e) a továbbított adatok fajtáját, címzettjét és a továbbítás jogalapját;
- f) az egyes adatfajták törlési határidejét;
- g) az adatkezelő, valamint az adatfeldolgozó nevét és címét (székhelyét), a tényleges adatkezelés, illetve az adatfeldolgozás helyét és az adatfeldolgozónak az adatkezeléssel összefüggő tevékenységét.

...

30 § Nem kell bejelenteni az adatvédelmi nyilvántartásba azt az adatkezelést, amely

- c) az egészségügyi ellátásban kezelt személy betegségére, egészségi állapotára vonatkozó személyes adatokat tartalmaz, gyógykezelés vagy az egészség megőrzése, társadalombiztosítási igény érvényesítése céljából;
- h) a tudományos kutatás céljait szolgálja, ha az adatokat nem hozzák nyilvánosságra;”

2. Az **1995. évi CXIX. törvény a kutatás és a közvetlen üzletszerzés célját szolgáló név- és lakcímadatok kezeléséről** „Tudományos kutatási célú adatkezelés” II. fejezete részletesen rendelkezik a kutatás adatkezelési terve készítésének kötelezettségéről és annak tartalmi összetevőiről, va-

lamint az adatátvétel és adattovábbítás módjáról.

E törvények tanulmányozása azok számára, akik közvetlenül a lakosság körében (beleértve az intézményi szférát is, pl. az iskolákat) végeznek tudományos kutatást, elengedhetetlenül fontos.

Fiatalkorúak esetében a szülői tájékoztatás, hozzájárulás feltétlenül szükséges.

Sok problémát megelőzhetünk akkor, ha a kutatók által használt kérdőíveken, adatlapokon, teszteken jól láthatóan feltüntetjük: „A válaszadás nem kötelező!” (Ennek feltüntetése azonban igen!)

A bizalmat jelentősen növeli, ha a kutatás céljainak rövid vázolója mellett az adatkezelés „technológiájának” bemutatására is kitérünk.

A természettudományokkal, orvoslással foglalkozó kutatók egy jelentős része munkája során legfeljebb néhány alkalommal kerül kapcsolatba empirikus adatfelvételek végzésének szükségességével. Ennél gyakoribb, hogy bizonyos betegségek vizsgálatára szolgáló adatlapokat, életminőség-teszteket töltenek ki a betegekkel, akár egy orvosi vizsgálat során is. Érdemes a kutatás megtervezésekor az e területen járatosabb szakemberekhez fordulni. Sok bosszúságtól (és a nem kívánatos média publicitástól) kímélhetjük meg magunkat. A Magatartástudományi Intézet e területen járatos kutatói szívesen adnak tanácsot a kollégáknak.

Dr. Füzesi Zsuzsanna

egyetemi docens

Magatartástudományi Intézet

Dr. Melcer Miklós-emlékérem

A PTE ÁOK Bőrgyógyászati Klinikán működő „Festékes anyajegy és bőrrák centrum” Alapítvány támogatásával *dr. Melcer Miklós* professzorról egy 114 mm átmérőjű emlékérem készült.

Az érem előlapján a szegedi M. kir. Ferenc József Tudományegyetem Bőrgyógyászati Klinikája (1936-1940), a pécsi M. kir. Erzsébet Tudományegyetem, ill. a Pécsi Orvostudományi Egyetem Bőrgyógyászati Klinikája korábbi igazgatójának (1940-1962) félprofil arcmása látható a névvel, a születési és elhalálozási évszámokkal. A hátlapon *Lymphogranuloma inguinale*, ill. *Präcancerosen und primäre Krebse der Haut* (két legjelentősebb és kitűnő könyvének címe) felirat alatt stilizált patológiás hámszerkezet látható, valamint azon városok neve olvasható, ahol működött, ill. vezetőként tevékenykedett: Budapest-Kaposvár, Szeged-Pécs.

Melcer Miklós professzor igazgatói működése alatt és azt követően is jelentős és nemzetközileg is elismert munkásságot fejtett ki a bőrtumorkok patogenezisének vonatkozásában.

A bronz emlékérem *Füz Veronika* szobrászművész (6723 szeged, Tölgy utca 4.) alkotása.

Dr. Schneider Imre
Bőrgyógyászati Klinika

A betegek jogai 3.

Az elmúlt két év során viszonylag sokan fordultak hozzám azzal a panasszal, hogy kérésre sem kapták meg a vizsgálatuk, kezelésük során keletkezett orvosi papírjaikat, röntgen-, vagy egyéb felvételeiket, filmjeiket. Általában azt is elmondták, hogy az egészségügyi személyzet a kérelmük előterjesztésekor mindenképpen tudni akarta az okot, hogy miért van szükségük a dokumentumra.

Olyan panasz is előfordult, amikor a korábbi röntgenfelvételt nem találták meg, és a szolgáltató úgy nyilatkozott, hogy a betegnek azt korábban átadták, de az átvételnek nem volt nyoma.

Még mindig előfordul – bár egyre kevesebbszer – főként a háziorvosi, illetve „diagnosztizáló” orvosnál, hogy a különböző vizsgálatok leleteit a betegől elkéri, így később – amikor ezt másik szakorvos kéri tőle – csak külön utánjárással jut újra birtokába. Ez utóbbival kapcsolatban az a helyes gyakorlat, ha a szükséges adatokat kiírja, rögzíti az orvos, papírjait pedig a beteg őrzi.

Sokszor a szolgáltatóknak okoz fejtörést, hogy különböző nem egészségügyi intézmény (rendőrség, bíróság, gyámhatóság stb.) adatkérő levelére miként reagálnak.

A vázolt problémákra a hatályos egészségügyi törvény 24. és 136. §-ai, valamint az általános, illetve a speciálisan az egészségügyre vonatkozó adatvédelmi, adatkezelési jogszabályok adnak részletes útmutatást. Alapvető tétele, hogy a beteg jogosult megismerni a róla készült egészségügyi dokumentáció adatait. Jogosult a pontatlannak, vagy hiányosnak vélt részeit illetően annak kiegészítését, kijavítását kezdeményezni. Ilyenkor az eredetileg felvett és a javított változatnak egyaránt szerepelnie kell. Ha a beteg egészségügyi dokumentációja más személy magántitok védelméhez való jogát érintő adatokat is tartalmaz, azon részbe nem megengedett a betekintés.

Az egészségügyi dokumentációval, tehát az adathordozóval a szolgáltató, a benne szereplő adattal a beteg rendelkezik. Tájékoztatást kérhet adatai kezeléséről, megismerheti adatait, betekintethet a dokumentációba, saját költségére másolatot kaphat azokról. Külön indokolt célra – saját költségére – összefoglaló, vagy kivonatos írásos véleményt kérhet.

Zárójelentést az intézményből való elbocsátáskor kell kapnia a betegnek. Tehát, ha a beteg kéri, a szolgáltató köteles kiadni a dokumentáció másolatát anélkül, hogy a betegnek

jeleznie kellene, hogy mire kívánja felhasználni. Írásbeli felhatalmazás alapján az ellátás ideje alatt, utána pedig bizonyító erejű magánokiratban felhatalmazott személy nyerhet betekintést, készíthet másolatot a dokumentumokról. A közvetlen hozzátartozók felhatalmazás nélkül is megismerhetik a beteg adatait, ha azok megismerése az ő egészségüket befolyásoló ok (pl. fertőző betegségek) feltárása, vagy ha egészségügyi ellátásuk miatt szükséges.

Azt, hogy az egészségügyi dokumentációnak mit kell tartalmaznia, az egészségügyi törvény 136. §-a hosszan taglalja. A lényege, hogy „az egészségügyi dokumentációt úgy kell vezetni, hogy az a valóságnak megfelelően tükrözze az ellátás folyamatát”. Külön kiemelésre került, hogy a tájékoztatás tartalmát is tükröznie kell a dokumentációnak, valamint a beleegyezés, illetve visszautasítás tényét és időpontját is. Külön a 137. § tartalmazza a zárójelentés adásának kötelezettségét.

Ahogy a tájékoztatási kötelezettség, a dokumentáció megismertetése is elsősorban a kezelőorvos, illetve a szolgáltató orvosszakmai vezetőjének a feladata. Értelemszerűen az – szintén az egészségügyi törvény által előírt

– ápolási dokumentációval kapcsolatban az ápolószemélyzet kompetens.

A cselekvőképtelen személyekre külön szabályok vonatkoznak.

A beteg halála esetén – írásos kérelemre – a törvényes képviselő, a közeli hozzátartozó, valamint az örökös jogosult az egészségügyi adatok megismerésére, a dokumentációba való betekintésre és másolat kérésére.

A nem egészségügyi intézményeknek csak írásos kérelemre – az adatkezelési, adatvédelmi jogszabályok előírásainak betartása mellett – adható bármilyen adat. A betegnek, hozzátartozónak, nem egészségügyi intézménynek kiadott adatok, dokumentumok átadását is mindig írásban kell rögzíteni, illetve csatolni kell a meghatalmazást is.

Összegezve: A napi munka során sokszor terhes, időrablónak gondolt „adminisztráció” mindkét fél érdekét szolgálja: a beteg abból tudhatja meg később, hogy valójában mi is történt vele, az egészségügyi személyzet számára pedig annak bizonyítására szolgál, hogy a szakma szabályai szerint, az esküjének megfelelően járt el.

Dr. Szendy Erzsébet
betegjogi képviselő

Csutka-kupa győzelem

Meghívást kaptott óvodánk a 2002. november 20-án, a Köztársaság téri Általános Iskolában megrendezett Csutka-kupára. Izgalom és lázas készülődés jellemezte napjainkat.

Az iskola rövid bemutatkozó műsora után megkezdődött a csapatok közötti verseny gyorsasági és ügyességi sportfeladatokkal. Igen szoros küzdelemben, az utolsó erőpróba után dőlt el a végleges sorrend. A kupát a mi gyermekeink nyerték.

A győztes csapat tagjai: *Pusztai Szabina, Hesz Dominika, Téczely Anna, Trócsányi Veronika, Trócsányi Boldizsár, Mándi Marcell, Katics Péter, Rózsa Tibor, Héda Richárd, Richter Andor.* Nagyon büszkék vagyunk rájuk. A sikerhez a gyerekek és az óvo nénik munkáján kívül hozzájárult az a tény is, hogy az egyetem tornacsarnokát hetente használhatják a gyerekek.

Lászlóné Hazafi Ágnes

12. Pilaszanovich Imre vendégprofesszori előadás

(2002. november 11.)

12 éve halt meg Pilaszanovich Imre egyetemi docens, a Pécsi Gyermekklinika Sebészeti Osztályának ismert vezetője. Emlékére a tanítványok 1991-ben létrehozták a Pilaszanovich Imre vendégprofesszori címet. A vendégprofesszor minden évben néhány napot tölt el a klinika sebészeti osztályán, ahol részt

Lewis Spitz professzor (London, U. K.) és Pintér András dr. Pilaszanovich Imre tanár úr sírjánál leróják tiszteletüket

vesz megbeszéléseken, viziteken, esetenként műtétet is végez. Ezen vendégprofesszori látogatás fénypontja a Pilaszanovich Imre emlékelőadás.

A 12 év ilyen előadás-sorozat esetén hosszú idő. Amikor 1991-ben az első előadásra került sor, sokan mondták (vagy gondolták), hogy egy ilyen kezdeményezés nem marad fenn sokáig, néhány év múlva kihal. Örömmel és talán egy kis büszkeséggel is mondhatjuk, hogy nem halt ki a kezdeményezés, hanem az elmúlt 12 év során nemzetközi elismertsége fokozatosan nőtt.

A Gyermekklinika sebészei 12 évvel ezelőtt még csak remélték, hogy a világ legismertebb szakemberei elfogadják a meghívást és eljönnek Pécsre. Talán említést érdemel az is, hogy az eddigi 12 előadó mind úgy jött el, hogy repülőjegyét nem fedezték a meghívók. A vendégprofesszorok listája talán a nem gyermeksebész szakember számára is érzékelteti, hogy ez az esemény szakmailag milyen rangos rendezvény: *Hardy W. Hendren*, Boston, USA 1991; *Arnold G. Coran*, Ann Arbor, USA 1992; *Hugo Sauer*, Graz, Austria 1993; *R. Lawrence Kroovand*, Winston Salem, USA 1994; *Sidney Cywes*, Cape Town, South Africa 1995; *Urs Stauffer*, Zürich, Switzerland 1996; *Takeshi Miyano*, Tokyo, Japan 1997; *Daniel G. Young*, Glasgow,

Scotland 1998; *Jay L. Grosfeld*, Indianapolis, USA 1999; *Alberto Pena*, New York, USA 2000; *Prem Puri*, Dublin, Ireland 2001; *Lewis Spitz*, London, United Kingdom 2002.

Az ez évi Pilaszanovich Imre vendégelőadó a Londoni Egyetem Great Ormond Street Gyermekkórházának sebészeti vezetője, *Lewis Spitz* professzor volt. Ő egyben az

Egyesült Királyság, de Európa egyik leghíresebb gyermekkórháza mellett működő Institute of Child Health gyermeksebészeti intézetének kutatóprofesszora is. A gyógyító- (Great Ormond Street Gyermekkórház) és kutatóintézet (Surgical Department of Institute of Child Health) szoros együttműködése nemcsak igen magas szintű klinikai betegellátást biztosít, hanem a beteganyaggal szoros kapcsolatban levő, a betegellátás problémáin alapuló igen magas szintű kutató-

munkát is eredményez.

Az idei vendégprofesszor előadása a laikus közvéleményt és az orvostársadalmat is mindig érdeklő összenőtt ikrek szétválasztásával foglalkozott. Az előadás 6000 év távlatából ismertette e ritka kórkép orvostörténeti vonatkozásait. Lewis Spitz professzor igen jól felépített, ragyogóan dokumentált és a világ legkülönbözőbb részeiről Londonba kerülő 20 összenőtt iker kivizsgálásán, szétválasztásán és sorsának nyomonkövetésén alapuló előadását a szokatlanul nagyszámú hallgatóság (hátral meg a lépcsőkön is ültek) hallgatta. Az előadás az orvoscsoportok együttműködésének szükségességét hangsúlyozta. A hallgatóság érezte, hogy az újságírók által kiszínezett riportok mennyiben másak, mint amikor azt a műtétet végző, arra sokszor hónapig felkészülő sebész interpretálja. A ragyogó eredményeken túl a nagyszámú hallgatóság érzekelte, hogy ma már nagy eredmények (sőt a kisebbek is) csak több szakma egyenrangú összefogásával születhetnek meg még akkor is, ha esetleg ebben a közös munkában látszólag az egyik résztvevő kiemeltebb szerepet kap.

A hétfői tudományos ülés bevezető előadásaként hangzott el *Boda Domonkos* emeritus professzor (Szeged) előadása, melyet „Paediatrica interdisciplinaris” címmel tartott. A magyar gyermekgyógyászat doyenje által

tartott érdekes prezentáció is arra mutatott rá, hogy küzdeni kell az olyan jellegű túlspecializáció ellen, amikor az orvos elszakad a betegről és az általános beteggyógyítás problémája háttérbe kerül.

A PTE ÁOK Gyermekklinika sebészei már szervezik a következő előadásokat. A 2003 évi vendég egy igen jó nevű kölni vendégprofesszor lesz (*Alexander Holschneider*), majd pedig 2004-ben a Melbourne-i Orvosegyetem nagy hírű gyermeksebésze és kutatója (*John Hutson* professzor) látogat el Pécsre.

Dr. Pintér András

Videokonferenciák a

A PTE OEC Továbbképző Központja megalakulásától kezdve a szakorvosképzés, valamint a folyamatos továbbképzés fontos módszertani segédeszközének tekintette a hazánkban akkor még csak ritkának számító videokonferenciarendszereket. Első lépésként a Továbbképző Központ anyagi forrásokat fordított arra, hogy – a Továbbképző Központ mellett – Dunántúl hét kórházába bevezettesse a videokonferencia lebonyolításának egyik nélkülözhetetlen technikai feltételét, az ISDN telefonvonalat.

A Továbbképző Központ szervezésében lebonyolított, a betegellátás egy-egy szakmai kérdéséről tárgyaló hazai és külföldi videokonferenciák – amelyekről *Pintér András* professzor és *Kovácsy Ákos* docens is írt az Orvostudományi Hírmondó korábbi számaiban – pozitív visszhangot váltottak ki a résztvevők körében.

A videokonferenciák rendezésének előnyeit a szakorvosképzés szolgálatában is felhasználtuk. Ilyen esetben – több helyszínt összekapcsolva – a képzéssel kapcsolatos tapasztalatok széles körű megbeszélésére került sor.

Legutóbb, 2002. október 2-án, olyan videokonferenciát tartottunk, ami egyaránt szolgálta a szakképzést, a továbbképzést és a rezidensképzéssel kapcsolatban felmerült szervezési kérdések megbeszélését.

Ezen a videokonferencián két helyszínt – a Továbbképző Központ és a Tolna Me-

Tényi Jenő professzor 70 éves

Dr. Tényi Jenő egyetemi tanár 1957-ben szerzett orvosdoktori diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. 1962-ig a Belgyógyászati Klinikán dolgozott és belgyógyász szakvizsgát tett. 1962-től a Közegészségtani Intézet Egészségügyi Szervezési Kutatócsoportját vezette és egészségügyi szervezéstant oktatott.

1968-ban szerzett kandidátusi címet. Kandidátusi értekezését az ormánsági lakosság egészségi állapotának felméréséről és elemzéséről írta.

1970-ben nyert egyetemi tanári kinevezést és vezette a megalakult Egészségügyi Szervezési, majd Társadalomorvostani Intézetet 1991-ig.

1994-ben habilitált.

1979-től 10 évig a Pécsen működő Országos Körzeti Orvosi Intézetet vezette.

Jelentős szerepet játszott az általános orvosi-háziorvosi rendszer hazai kialakításában. Kutató munkája főleg a falu egészségügyi kérdéseire, egészségnevelési és népegészségügyi kérdésekre irányul.

1987 óta közel 10 éven át elnöke volt az Egészségügyi Világszervezettel hivatalos kapcsolatban álló International Association of Agricultural Medicine and Rural Health-nek. Megalapítója és első elnöke volt a Magyarországi Egészségnevelők Tudományos Egyesületének. Részt vett a Társadalom-orvostudományi Tudományos társaság, a Népegészségügyi Tudományos Társaság és a Magyar Általános Orvosok Tudományos Egyesületének munkájában.

1989-1990 között az Országos Egészségvédelmi Tanács tagjaként a Hypertonia munkacsoport vezetője volt. Kezdeményezte a hypertonia népbetegség visszaszorítására indított mozgalmat. Számos, az orvosképzés korszerűsítésére irányuló kezdeményezés fűződik a nevéhez. Az egyetem fejlesztése érdekében végzett munkáját az Egyetemi Tanács 1970-ben a Pro Universitate emlékérem arany fokozatával ismerte el.

Több külföldi tanulmányúton vett részt és kongresszuson kérték fel előadás tartására, többek között az Amerikai Egyesült Államokban, Japánban, Indiában, Svédországban, Ghánában, Kínában, Svájcban, Németországban, Lengyelországban.

Jelenleg a Humán Közegészségtani Intézet társprofesszora, az „Együttműködés a magyar falu egészségéért” Alapítvány kuratóriumi elnöke.

A magyar és angol hallgatók oktatásában hosszú ideje aktívan vesz részt. Több tankönyv és közel 100 közlemény szerzője.

Dr. Tényi Jenő professzor 70. születésnapja és nyugdíjba vonulása alkalmából 2002. november 15-én jubileumi tudományos ülést tartottak az International

Association of Agricultural Medicine and Rural Health, a Pécsi Tudományegyetem, a PTE Általános Orvosi Kar, a PTE ÁOK Humán Közegészségtani Intézete és az „Együttműködés a magyar falu egészségéért” Alapítvány rendezésében.

PROGRAM

10:30 **Megnyitó**

Dr. Lénárd László egyetemi tanár, dékán, PTE ÁOK; *Dr. Kosztolányi György* egyetemi tanár, elnök, PTE OEC; *Dr. Ember István* egyetemi tanár, intézetvezető, PTE ÁOK Humán Közegészségtani Intézet

Előadások:

Dr. Szilárd István IOM Senior Medical Officer for central and South East Europe (IOM International Organization for Migration): A Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) tapasztalata a hazájukba visszatérő koszovói menekültek egészségi állapotáról és ellátási igényeiről; *Dr. Nagy Lajos* egyetemi tanár (PTE ÁOK Családorvostani Intézet, Pécs) A családorvostan helye és szerepe az orvosképzésben és továbbképzésben; *Dr. Balogh Sándor* főigazgató (Országos Alapellátási Intézet, Budapest): Az általános orvoslás – körzeti orvoslás – háziorvoslás a XX. században; *Dr. Stéger Miklós* családorvos (Dr. Stéger és társa Egészségügyi Szolgáltató Bt. Magyarszék): Paradigmaváltás a falusi családorvoslásban; *Dr. Knáb Edina* főtanácsos (OEP Baranya Megyei Egészségbiztosítási Pénztára, Pécs) A társadalomorvostantól a finanszírozásig; *Dr. Györkös Györgyi* főorvos (Szigetvári Városi Kórház): A klinikai gyógyítás és a társadalomorvostani szemlélet kapcsolata; *Szabóné Vajda Mária* megyei főnővér (NTSZ Baranya Megyei Intézete, Pécs): A nővérek szerepe az alapellátásban;

Hajdú János VI. évf. orvostanhallgató (PTE ÁOK, Pécs): A falun élő lakosság egészséghielmedelmének vizsgálata.

Hozzászólások

Zárszó – *Dr. Ember István* egyetemi tanár

Állófogadás

A jubileum alkalmából az ünnepeltet levélben köszöntötte többek közt dr. Csehák Judit egészségügyi, szociális és családügyi miniszter és Toller László polgármester.

Továbbképző Központban

gyei Önkormányzat Balassa János Kórháza – összekapcsolása valósult meg. Az előbbi helyszínen az ÁOK Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetének munkatársai és a pécsi aneszteziológus rezidensek, míg a másik helyszínen a szekszárdi Intenzív Osztály munkatársai, valamint a szekszárdi rezidensek voltak jelen.

Az *Aventis Pharma* cég rövid előadásaival kezdődő videokonferencia megrendezésének az volt az elsődleges célja, hogy az AITI vendégeként ismételtén Pécsen tartózkodó *dr. Halmágyi Miklós* professzor (Mainz) „A hypovolaemia kezelésére használt folyadékpótló oldatok hatása az intravasalis térre” c. előadását a szekszárdi kollégák is meghallgathassák. A szakmai és didaktikai szempontból is kiváló – számos diapozitív ábrával illusztrált – előadás után értékes szakmai eszmecserére került sor a két helyszínen jelenlévő szakemberek között.

A szakmai megbeszélést követően a rezidensképzésben résztvevő kollégák a helyszíneken maradtak, és egy tartalmas, a rezidensképzés további javítására irányuló megbeszélésre került sor. A videokonferenciának ebben a részében *dr. Bogár Lajos* egyetemi tanár és a Továbbképző Központ munkatársa válaszolt a rezidensek által felvetett problémákra.

A Továbbképző Központ tervei között szerepel, hogy a fenti sikeres példákhoz hasonlóan más helyszínek bevonásával is szervezzen videokonferenciákat, elősegítve a posztgraduális képzés színvonalának emelését, valamint a szakmai műhelyek közti tudományos kapcsolat erősítését.

Biró Gábor

■ Tisztelt Igazgató Úr!

A rektor által 2002. szeptember 6-án kinevezett Konszolidációs Bizottság javaslata, illetőleg a 2002. október 24-i Kari Tanácsülés határozata alapján az alábbi, a kar pénzügyi egyensúlyának megteremtését célzó intézkedések végrehajtását rendelem el.

1. Az intézeti OM keretet érintő működési költségek teljes körű zárata.
2. A 2002. november 1-jén be nem töltött OM finanszírozási állások teljes körű zárata.
3. Az OM fejkvótát érintő pénzügyi kötelezettségvállalások teljes körű zárata.

Az intézeti működési költségek fedezetére felkérem, hogy a még fel nem használt angol (egyetemi és alapítványi kezelésben lévő) kereteit szíveskedjék felhasználni.

Azon szervezeti egységek részére, amelyek ilyen forrással nem rendelkeznek, egy későbbi intézkedéssel a naptári év végéig egy minimális működési keretet kívánunk biztosítani. Ezért kérem, hogy jelezze ilyen irányú igényét folyó évi november 10-ig a Dékáni Hivatalban.

Pécs, 2002. október 29.

Dr. Lénárd László
dékán

■ Az Orvostudományi és Egészségtudományi Centrum elnöksége és a gazdasági vezetés egyetértésével – a Centrum pénzügyi helyzetének ismeretében – az alábbi intézkedést hozom.

A mai naptól csak a szorosan vett gyógyító ellátáshoz szükséges anyagok megrendelőit fogadhatja el a Beszerzési és Készletgazdálkodási Osztály az ún. működési keret terhére. Azt is csak akkor, ha az nem található az egyetem raktárában.

Tárgyi eszközök (irodai gépek, számítógépek, bútorok, berendezések, egyéb felszerelések) az idei évben már nem rendelhetők, nem is vásárolhatók.

Ismételten felhívom szíves figyelmét arra, hogy a Gazdasági Főigazgatóság megkerülésével készült megrendelések érvénytelenek. Szolgáltatás körébe tartozó műszaki munkálatok közül csak a sürgős, azonnali hibaelhárítási és karbantartási igényeket tudjuk kielégíteni.

Fentiek természetesen nem vonatkoznak az intézet egyéb keretére, melyek idén rendelkezésre állnak még (angol, tancélos, rezidens, pályázatok stb.).

Dr. Kosztolányi György
centrumelnök

GAZDASÁGI

Beszámoló ösztöndíjról

Dr. Mester Sándor AO Fellowship ösztöndíjjal 4 hetet töltött a Berufs-genossenschaftliche Unfallkliniken Ludwigs-hafenben, Németországban, 2002 október 14. és november 8 között. Az út célja a polytrauma ellátás és a modern csont-egyesítő műtétek tanulmányozása volt. A BG Unfallklinik egy 355 ágyas, biztosító által fenntartott „level 1” trauma centrum, melyen belül egy 72 ágyas kéz-, plasztikai- és égéssebészeti osztály, 25 ágyas paraplegiai és rehabilitációs osztály és 14 ágyas intenzív osztály működik. Külön szexptikus részleg foglalkozik a poszttraumás osteomyelitissel 29 ágyon. Az akut sérültellátást digitális rgt-berendezésekkel felszerelt shockraum, külön steril és septicus mütő-kötöző, valamint csatlakozó CT és MR vizsgálok szolgálják. A műtétek 9 mütőben folynak, ahol a napi gyakorlathoz tartozik az ízületközeli osteosynthesiseknél az intraoperatív 3D rgt-kontroll alkalmazása Siemens ISO C rgt-képerősítők segítségével, valamint egyre kiterjedtebben használják a Medivision navigációs rendszert. A navigációs rendszer előnye a nagy pontosság mellett a rgt-vizsgálat kiküszöbölése a térdprotézis, csípőprotézis mütéteknél; az ISO C lehetőségeivel kombinálva használják medencetörések és csigolyatörések mütéti ellátásánál. Az osteosynthesiseknél

gyakorlatilag csak titán implantátumokat használnak és mindennapos a jelenleg számunkra anyagi okokból még elérhetetlen LISS és LCP lemezek használata.

Ugyanakkor olyan aggódó hangok is hallhatók, hogy ez a színvonal nem tartható, mivel a kormány a jövő évi költségvetésben nem tervezi az egészségügyre fordított kiadások növelését. Bizonytalanságot jelent a jövő év január elsejétől bevezetésre kerülő ausztrál minta szerinti DRG finanszírozási rendszer hatása is, bár a felkészülés jól érezhetően előrehaladott e tekintetben. Az orvosok bérét jövőre 3%-kal tervezik emelni, ugyanakkor feszültségforrás, hogy a kormány megköveteli és ellenőrizni kívánja a heti 40 órás munkahét rigorózus betartását az orvosok körében is, jelenleg azonban a tényleges orvosi munkaidő napi 9-10 óra. A különbség hivatalos elismertetésére nincs mód, a tényleges munkaidő lerövidítése végett team-rendszer bevezetését tervezik. A négy hetes program részét képezte egy 2 napos látogatás Svájcban, ahol Bettlachban a Synthes műszereket és implantátumokat gyártó Mathys Medical Ltd. gyárának megtekintése, valamint Davosban az AO Center bemutatása volt a programja tizenöt AO ösztöndíjasnak.

Dr. Kovácsy Ákos

A Magyar Szívsebészeti Társaság IX. Kongresszusa

2002. november 7-9. között került megrendezésre a keszthelyi Helikon Hotelben a Magyar Szívsebészeti Társaság IX. Kongresszusa, amelynek keretében színvonalas előadásokat és posztereket hallhattunk, láthattunk a magyar szívsebészet legújabb eredményeiről. Külföldi előadók is adtak áttekintést munkájukról, így értesülhettünk a világ szívsebészetében bekövetkezett változásokról, újdonságokról.

Klinikánk négy előadással képviseltette magát, de egyetemünk más intézeteiből is érkeztek előadók. Előadott: *dr. Szabados Sándor* A constrictiv pericarditis modern diagnosztikája és sebési kezelése; *dr. Ulakcsai Zsuzsanna* Thoraalis epiduralis anaesthesia és analgesia ACBG mütéteknél; *dr. Donauer Elemér* A definitív katéterterápia és a szívsebészet változó viszonya; *dr. Győrimolnár Iván* Preoperatív behelyezett intraaortikus ballonpumpa hatása a perioperatív morbiditásra magas rizikójú koronária betegekben címmel. További pécsi vonatkozású előadás: *dr. Gál János* (PTE AIT): A fructose 1,6-D diphosphat kardioprotektív hatásának klinikai vizsgálata koszorúér mütétek során; Poszterrel szerepelt *dr. Jancsó Gábor* (Kísérletes Sebészeti Intézet): NFkB és API transzkripciós faktorok indukációjának dinamikája a preconditionált miokardiumban címmel.

A tudományos programokat kitűnő hangulatú borkóstolás és múzeumlátogatás tette színesebbé.

Dr. Ités Balázs
Szívgyógyászati Klinika

Ügyvitel módosítása (ÁOK-1)

Az Általános Orvostudományi Kar vezetése a gazdasági helyzetet áttekintve (többek között) a z alábbi intézkedéseket hozta.

Az intézkedéseknek megfelelően a Gazdasági Főigazgatóság ügyvitelén módosítani szükséges. A módosítások visszavonásig hatályosak, az

alábbiak:

Mivel az ÁOK minden intézeti OM keretet érintő témaszáma zárolásra kerül, ezért arra személyi, dologi, felhalmozási kötelezettségvállalás nem tehető és kiadás nem teljesíthető. November 15-vel és azt követően folyamatosan az egyes témákra minimális keret kerül meghatározásra. A keret meghatározását követően annak erejéig kötelezettségvállalás tehető, kiadás teljesíthető. A TUSZ rendszerben az érintett témaszámokon és kereteken szigorú ellenőrzést vezetünk be. Az ellenőrzés feloldása csak dékáni engedéllyel történhet, kivéve a korábban indított raktári kivét terhelését.

Kötelezettségvállalás és kiadás teljesítésének rendje: ha egy intézet működési kerete nem fedezi a kiadást vagy a kötelezettségvállalást, akkor az intézethez rendelt „angol alapítványi” keretre kell terhelni azt. Amennyiben nem az eredetileg meghatározott témaszámra terheljük a keretet, a mellékelt nyomtatványt a bizonylat másolatával a kötelezettségvállalónak vissza kell küldeni. Amennyiben nem áll rendelkezésre egyik témaszámon sem a szükséges keret, a bizonylatot a kötelezettségvállalónak vissza kell küldeni a mellékelt nyomtatvány kíséretében, tájékoztatva a kerethiányról. Ezt a tájékoztatást ebben az esetben az ÁOK Dékáni Hivatala felé is meg kell tenni. A levél kiadásáig raktárból felvett anyagok elszámolása az adott témaszámra történik.

Előlegek, ellátmányok felvétele, elszámolása: a fentiekben leírtaknak megfelelően kell eljárni. Új előleg illetve ellátmány csak a forrás megléte esetén adható ki, az érintett témaszámra.

Épületüzemeltetéssel kapcsolatban felmerülő költségek: minden épületüzemeléssel kapcsolatos költséget a jellegüknek megfelelően a 12-es vagy a 13-as témacsoportkód megfelelő témaszámára kell terhelni.

Adatszolgáltatás: a Controlling Osztály az érintett keretekről napi kimutatást küld az ÁOK Dékáni Hivatalának, illetve további egyeztetés esetén az érintett kötelezettségvállalóknak.

Légrádi Zsolt

gazdasági főigazgató-helyettes

Ferenci József

általános gazdasági
főigazgató-helyettes

BŐVÜLŐ KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSOKRÓL

Dr. Kosztolányi György professzor
A PTE OEC elnöke

Tisztelt Elnök Úr!

Könyvtárunk jelentős összegeket költ a kutatást, oktatást, gyógyítást segítő adatbázisok előfizetésére.

Ezen források jobb kihasználásának érdekében szeretném felhívni figyelmét néhány olyan címre, ami munkatársai, diákjai számára minden bizonnyal hasznos segítségnek jelenthet. Kérem segítségét, hogy levelünk a lehető legtöbb érdeklődőhöz eljuthasson. Ha ezen levelet elektronikus formában szeretné továbbítani, a szöveg másolatát itt találja: <http://www.lib.pte.hu/misc/dboek.txt>.

Könyvtárunk megvásárolta az ISI Journal Citation Reports nevű adatbázisának használati lehetőségét. Az adatbázis két kiadása (Science Edition, Social Sciences Edition) a világ összesen mintegy 7500 vezető tudományos folyóiratának szakmai értékelését, rangsorolását tartalmazza. Az adatbázisból, többek között, könnyen kikereshető egy adott folyóirat impakt faktora. Az adatbázis a kari könyvtárakban hozzáférhető.

Az online, interneten elérhető adatbázisok köre is folyamatosan bővül. Ezen adatbázisok egy része bibliográfiai, indexelő jellegű, nem ritkán abstract-ekkel (Web of Science, Current Contents Connect, Dissertation Abstracts, Periodicals Contents Index, PsycInfo, EconLit, MathSciNet, Materials Science Collection, GeoBase, Biological Abstracts, Medline), mások teljes szövegű folyóiratokat, könyveket tartalmaznak különféle tu-

dományterületekről (Science Direct, SwetsNet Navigator, Springer Link, Expanded Academic ASAP), ill. egy adott területhez kínálnak széles körű információt (World of Learning, Literature Online, General Business File, ACM Digital Library). Az adatbázisok kiadói, forgalmazói időről időre tesztelési lehetőséget biztosítanak termékükhöz, ill. általában arra is van lehetőség, hogy kutatóink számára érdekes adatbázisokra intézményünk kérjen tesztelési lehetőséget.

Az újonnan megnyíló forrásokkal kapcsolatos híreket, a meglévő adatbázisok címeit könyvtárunk honlapja tartalmazza.

Kérjük keressen fel bennünket az interneten:

<http://www.lib.pte.hu>.

Dr. Fischerné Dárdai Ágnes

A Pécsi Akadémiai Bizottság Sejtbiológiai Munkabizottságának Doktorandusz Szimpóziuma I.

2002. december 11.

PAB székház előadóterme

PROGRAM

9:30 Megnyitó (Méhes Károly)

Előadások

9:45-11:15: *Kovács Krisztina*: A Poli (ADP-Ribóz) Polimeráz inhibitorok hatása a protektív jelátviteli folyamatokra (doktori iskola: Multidiszciplináris Orvostudományok; témavezető: Sümegi Balázs); *Varga Angelika*: A VR1 receptor foszforiláltsága lényeges szerepet játszik a capsaicin aktiváló hatásában (doktori iskola: Elméleti Orvostudományok; témavezető: Szolcsányi János); *Halidi Nadia*: Eltérő módon keltett intracelluláris kalciumhullámok tulajdonságainak vizsgálata (doktori iskola: Multidiszciplináris Orvostudományok; témavezető: Somogyi Béla); *Havasi Viktória*: Spinocerebelláris ataxiák (doktori iskola: Multidiszciplináris Orvostudományok; témavezető: Melegh Béla); *Nusser Nóra*: A Rho fehérje foszforilációja szabályozza a Rho aktivitását (doktori iskola: Multidiszciplináris Orvostudományok; témavezető: Szeberényi József); *Farkas Kornélia*: PAH-ok hatása biológiai és modell membránokra (doktori iskola: Kémia Tudományok; témavezető: Belágyi József).

11:30-13:00: *Visegrády András*: Az endoplazmatikus retikulum Ca^{++} -ATPáz szerepe kalciumoscillációk frekvenciájának szabályozásában (doktori iskola: Multidiszciplináris Orvostudományok; témavezető: Somogyi Béla); *Antus Zsuzsanna*: Az Rli szerepe az UPR-ben (doktori iskola: Multidiszciplináris Orvostudományok; témavezető: Kispál Gyula); *Ferencz Andrea*: Jelátviteli folyamatok jelentősége a vékonybél ischaemiás prekondicionálásában (doktori iskola: Klinikai Orvostudományok; témavezető: Róth Erzsébet); *Szentpéteri L. József*: Problémák és kételyek – a *Pulsatilla* genus taxonómiaja (doktori iskola: Biológiai Tudományok; témavezető: Borhidi Attila); *Boldizsár Ferenc*: Glükokortikoid hormon receptor (GCR) mRNS expresszió vizsgálata real time PCR-el eger thymocytákban (doktori iskola: Elméleti Orvostudományok; témavezető: Berki Timea); *Nagy Tibor*: Az Rkp γ fehérje és a kapszális poliszacharid szintézise (doktori iskola: Biológiai Tudományok; témavezető: Putnoky Péter).

14:00-16:00: *Hollósy Tibor*: A clock-protein expressziójának napi ritmusa (doktori iskola: Elméleti Orvostudományok; témavezető: Józsa Rita); *Komlósi Katalin*: Mitokondriális tRNS mutációk lehetséges pathogén szerepe (doktori iskola: Multidiszciplináris Orvostudományok; témavezető: Melegh Béla); *Fekete Zsuzsanna*: A GSH szerepe az extramitokondriális Fe/S fehérjék érésében (doktori iskola: Multidiszciplináris Orvostudományok; témavezető: Kispál Gyula); *Karsai Árpád*: A lítium terápiás hatásának lehetséges új támadáspontja: a foszoglükomutáz (doktori iskola: Klinikai Tudományok; témavezető: Kellermayer Miklós, Miseta Attila); *Bellyei Szabolcs*: A Placenta Protein 17 fehérjecsald szekvenciális, strukturális és funkcionális jellemzése (doktori iskola:

Multidiszciplináris Orvostudományok; témavezető: Sümegi Balázs); *Gyöngyi Zoltán*: DNS chip alkalmazása a prevencióban (doktori iskola: Klinikai Orvostudományok; témavezető: Ember István); *Stranczinger Szilvia*: Rubiaceae fajok molekuláris filogenetikai vizsgálata (doktori iskola: Biológiai Tudományok; témavezető: Borhidi Attila); *Jakus Péter, Tapodi Antal, Várbiró Gábor*: Amiodaron indukálta génexpressziós változások analízise DNS-chip technikával (doktori iskola: Multidiszciplináris Orvostudományok; témavezető: Sümegi Balázs).

A Pécsi Akadémiai Bizottság Sejtbiológiai Munkabizottságának Doktorandusz Szimpóziuma II.

2003. január 8.

PAB székház előadóterme

PROGRAM

14:00: Megnyitó

Előadások

14:15-15:45: *Takátsy Anikó*: Szelektív gélek fehérjék és sejtek azonosítására (doktori iskola: Kémia Tudományok; témavezető: Kílár Ferenc); *Cser Beatrix*: Congenitalis glycosylatiós defektus (doktori iskola: Multidiszciplináris Orvostudományok; témavezető: Melegh Béla); *Tóth Ambrus*: Antioxidáns vegyületek hatása a jelátviteli folyamatokra ischaemia-reperfúzió során (doktori iskola: Klinikai Orvostudományok; témavezető: Tóth Kálmán); *Pálinkás László*: Thymociták spontán és dexamethason indukálta apoptózisa (doktori iskola: Elméleti Orvostudományok; témavezető: Berki Timea); *László Renáta*: Klónspecifikus génátrendeződés vizsgálatok a Magyar Gyermekonkológiai Munkacsoport acut lymphoblastos leukaemia beteganyagán (doktori iskola: Klinikai Orvostudományok; témavezető: Pajor László); *Kiss Katalin*: RhoA fehérje szerepe NF κ B transzkripciós faktor szabályozásában PC12 sejtek túlélése során (doktori iskola: Multidiszciplináris Orvostudományok; témavezető: Szeberényi József).

16:00-17:30: *Kozma Noémi*: A progeszteron indukálta blokkoló faktor (PiBF) hatása a jelátviteli mechanizmusokra (doktori iskola: Elméleti Orvostudományok; témavezető: Szekeres-Barthó Júlia); *Biróné Molnár Valéria*: Egy gyulladássos citokin enzimaktivitása (doktori iskola: Elméleti Orvostudományok; témavezető: Garai János); *Engelmann Péter*: *Eisenia foetida* coelomasejtek fagocita aktivitása (doktori iskola: Elméleti Orvostudományok; témavezető: Németh Péter); *Polgár Beáta*: A PIBF, mint kettős ügynök: Tumor és terhesség (doktori iskola: Elméleti Orvostudományok; témavezető: Szekeres-Barthó Júlia); *Fábián Zsolt*: Newcastle betegség vírus által indukált apoptózisa (doktori iskola: Multidiszciplináris Orvostudományok; témavezető: Szeberényi József); *Mátics Róbert*: Ivari és területi differenciálódás a gyöngybagoly (*Tyto Alba*) európai populációiban (doktori iskola: Biológiai Tudományok; témavezető: Pecsénye Katalin, Hoffmann Gyula).

Jubileumi tudományos ülés

a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara Humán Közegészségtani Intézete szervezésében 2002. december 13-án 10 órakor a PTE ÁOK Központi Épület I. emeleti Tanácstermében *dr. Ember István* professor 10 éves intézetvezetői kinevezése alkalmából.

PROGRAM

10:00 Megnyitó

Dr. Lénárd László egyetemi tanár, dékán, PTE ÁOK

Dr. Kosztolányi György egyetemi tanár, elnök, PTE OEC

Dr. Bényi Mária főigazgatóh., F. J. Országos Közegészségügyi Központ

Dr. Jávor András elnök, Népegészségügyi Tudományos Társaság

10:15 A Humán Közegészségtani Intézet munkatársainak tudományos előadásai:

Dr. Kiss István egyetemi docens, intézetvez.h.: Daganatok iránti egyéni érzékenység genetikai alapjai; *Dr. Sándor János* tudományos munkatárs: Térinformatika a népegészségügyben; *Dr. Ivády Vilmos* egyetemi adjunktus: Végtelen egészségügyi reform?; *Varjas Tímea* egyetemi tanársegéd – *dr. Nádasi Edit* egyetemi tanársegéd: Növényi eredetű kismolekulák szerepe a karcinogenezisben; *Gyöngyi Zoltán* egyetemi tanársegéd: Génextpresszió-változások, mint a karcinogenezis korai biomarkerei; *Dr. Németh Árpád* PhD hallgató: Fej-nyaki daganatok molekuláris epidemiológiája; *Mészáros Anita* tudományos smts.: Archeogenetikai kutatások objektumai és

módszerei; *Dr. Nowrasteh Ghodratollah* tud. smts.: Egy hullámban a biomarkerek detektálásának legújabb metodikájával.

12:00 Szakorvosjelöltek tudományos előadásai:

Dr. Németh Katalin: A colorectalis daganatok molekuláris epidemiológiája; *Dr. Lukács Péter*: A hasnyálmirigy daganatok molekuláris epidemiológiája; *Dr. Kiss Adrienn*: Pandora szelencéje avagy a biológiai terrorizmus; *Dr. Galambos Anita*: Az „Egészséges Nemzetért Népegészségügyi Program” eddigi eredményei; *Dr. Vörös Ágnes*: A prosztatata daganatok molekuláris epidemiológiája; *Dr. Fehér Katalin*: Bőrdaganatok megelőzése (kooperáció a Regina Elena Intézettel); *Dr. Tóth Tamás*: Az új megelőző orvostan és népegészségtan szakképzés; *Dr. Király Roland*: A medulláris pajzsmirigy rák molekuláris epidemiológiája; *Dr. Lévai Erika*: Vesedaganatok molekuláris epidemiológiája.

13:00 Meghívott előadók:

Dr. Kertai Pál professor emeritus (Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum Megelőző Orvostani Intézet, Debrecen): Egy együttműködés emlékére; *Dr. Arany István* egyetemi tanár (University of Arkansas for Medical Sciences, USA): Ecce homo!; *Dr. Pásti Gabriella* megyei tisztifőorvos (ÁNTSZ Hajdú-Bihar Megyei Intézete, Debrecen): Hová tűnt a Bleomycin?; *Dr. Varga Csaba* egyetemi magántanár (Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum Megelőző Orvostani Intézet, Debrecen): Pisti a vérzivatarban.

Zárszó: *dr. Tóth József* egyetemi tanár, a PTE rektora

Fogadás az intézetben

A tudományos ülés támogatói: Pécsi Tudományegyetem, IMMUNAL Kft.

A MAGYAR TUDOMÁNY NAPJA

Dr. Belágyi József a Magyar Tudomány Napján vette át emeritus professori kinevezését

MANDULAVIRÁGZÁSI TUDOMÁNYOS NAPOK

Tisztelt Kolléga!

Örömmel tájékoztatom, hogy a Pannon Power Rt. az idei évben is biztosítja a Mandulavirágzási Tudományos Napok szervezéséhez szükséges összeget, így 2003. március 3-7. között – immár hagyományos időpontban – megrendezzük a III. Mandulavirágzási Tudományos Napokat.

A konferencia célja továbbra is az, hogy a PTE kilenc karán dolgozó, kiemelkedő eredményeket elért munkatársainak országos bemutatkozási lehetőséget biztosítson, amely

- képes a PTE minőségi teljesítményeit prezentálni,
- a különféle tudományterületek művelőinek előadásából olyan szinergikus hatást eredményező gondolatsort hoz létre, amely a hallgatót gazdagítja, az adott problémát, témakört újszerűen és sokszínűen látatja,
- alkalmat teremt arra, hogy a különálló tudományterületeken dolgozók megismerhessék egymást és egymás eredményeit az együttműködés során,
- megvalósulásával identitás-érzés alakul ki a „PTE-teljesítmények” létrehozása, értékelése kapcsán.

Jelen levellel arra kérem, hogy gondolja végig eddigi kutatásait és javasoljon egy témakört, amelyhez az egyetem különféle karairól más tudományágak művelői is csatlakozni tudnak. Az idei évben kiemelt hangsúlyt helyezünk arra, hogy a választott téma legyen alkalmas új, kreatív problémamegoldásig eljuttató gondolatkör felvázolására.

Tisztelettel

Dr. Koltai Dénes
kapcsolati és továbbképzési
rektorhelyettes

MAGYAR TUDOMÁNY

TARTALOM

2002/1.

*Kedves Kollégák!
Talán nem találják fölöslegesnek az
alábbi figyelemfelhívó tartalom-
jegyzék közlését.*

Evolúciós pszichológia

Pléh Csaba: A lélek darwinistái (előszó)

Elméleti megközelítések

Bereczkei Tamás: Evolúciós pszichológia: új szemlélet a viselkedéstudományokban

Nemes László és Molnár Péter: Evolúciós pszichológia: új szintézis (?)

Kampis György: A gondolkodó test

Szathmáry Eörs: Az emberi nyelvkészség eredete és a „nyelvi amóba”

Kísérleti munkák és alkalmazások

Kovács Ilona: Tudja-e a látórendszer a fizikát?

Csibra Gergely és Gergely György: A naiv tudatelmélet az evolúciós lélektan szempontjából

Győri Miklós: Az emberi kognitív rendszer szerveződése és az autizmus: evolúciós perspektívák

Péley Bernadette: Az elbeszélés szerepe az én (self) evolúciójában

Hernádi Pál: Irodalom és evolúció

Összesített irodalomjegyzék

Evolutionary Psychology (abstract)

Tudománypolitika

Nyíri Lajos: Vitorlázunk, vitorlázgatunk – Az EU K+F keretprogramjában való magyar részvétel tapasztalatai és tanulságai

Új levelező tagok

Galavics Géza, Joó Ferenc, Kádár Béla, Kertész János, Tulassay Tivadar, Vécsei László

Megemlékezés

Kiss Dezső (Berényi Dénes), Pach Zsigmond Pál (Berend T. Iván)

Könyvszemle

Csányi Vilmos: Van ott valaki? (Pléh Csaba)

Pléh Cs., Csányi V. és Bereczkei T. (szerk.): Lélek és evolúció (Gervain Judit)

Pályázati felhívás

2002/2.

Maróth Miklós: Az iszlám

Hámori Gergely: Maratoni közvetítés (forgatókönyv Bosznia-Hercegovina helyzetének rendezésére)

Eszmék-értékek

Horváth Pál: A tudományos szabadság ősforrásai

Boda László: Érték-e a szabadság?

Nyelv-nyelvvédelem-oktatás

Szabó István Mihály: A szaknyelv jelentősége az ezredforduló Magyarországon

Vizi E. Szilveszter: A magyar nyelv szerepe a tudományban és az ismeretterjesztésben

Ritoók Zsigmond: Clare et distincte

Nagy Tóth Ferenc: A romániai magyar tudományos szakirodalom

Földes Csaba: Az idegen nyelvek oktatása, ismerete és használata Magyarországon – a nyelvpolitika tükrében

É. Kiss Katalin: Milyen legyen a magyar nyelvészet?

Új levelező tagok

Csörgő Sándor, Faigel Gyula, Kara György, Kosztolányi György, Mészáros Rezső, Schmidt János, Szabó Miklós, Závodszy Péter

Megemlékezések

Papp Ferenc (Kiefer Ferenc)

Simonyi Károly (Csurgay Árpád - Csurgayné Ildikó)

Viták-vélemények

Hernád István: A tudományos szakirodalom szabadabb tétele az interneten

Könyvszemle

Olvasónapló (Niederhauser Emil)

Beluszky Pál: Az ország fele (Romány Pál)

Magyar dialektológia (Büky László)

Hubay László: Magyarország XX. századi választási atlasza 1920-2000. (Püski Levente)

Perecz László: Szép rendbe foglalva (Lendvai L. Ferenc)

Vida Gábor: Helyünk a bioszférában (Mészáros Ernő)

Írások Huszár Tibor 70. születésnapjára (Vitényi Iván)

Thalassa (B.A.)

Veres András: Lukács György esztétikája (Somlai Péter)

Közlemények

A Magyar Szabadalmi Hivatal felhívása

Az Országos Kiemelésű Társadalomtudományi Kutatások Köz-alapítvány tájékoztatója

Az OTKA, az Élet és Tudomány Egyesület és az Élet és Tudomány szerkesztőségének felhívása

2002/3.

A filozófia látásmódjai

Vendégszerkesztő: Kampis György

Kampis György: Bevezető

Nyíri Kristóf: Túl az iskolafilozófiákon

Kelemen János: Az analitikus filozófiáról

Vajda Mihály: A kontinentális filozófia helyzete a 20. század végén

Fehér Márta: Tudományról és tudományfilozófiáról az ezredfordulón

Kampis György: A naturalizmus jelentősége ma

Nők a tudományban

Hell Judit: „Egy testvér lesz minden ember” (a nemek viszonya a globalizálódó világban)

Haraszthy Ágnes - Hrubos Ildikó: A nők és a tudomány – európai dimenzióban

Kissné Novák Éva: Nők a magyar tudományban

Új levelező tagok

Arató Péter, Blaskó Gábor, Janszky József, Lénárd László, Németh Tamás, Pap László, Sótornyai Péter

Tudománypolitika

Balogh Tamás: Hol állunk Európában? (A magyarországi és az európai kutatás-fejlesztés helyzete)

Jegyzet

Hangsúlyos új a tudományos szakirodalomban (Braun Tibor - Némethné Kovács Éva)

Tudománytörténet

Kovács László: Orovan Egon

Könyvszemle

Deák Ferenc: Válogatott politikai írások és beszédek (Fónagy Zoltán)

Hajdú Zoltán: Magyarország közigazgatási földrajza (Pálné Ko-

vács Ilona)
 Csetri Elek: Együtt Európában (Köpeczi Béla)
 The „Unacceptables” (Palló Gábor)
 Solymos Rezső: Erdőfelújítás és -nevelés (Csóka György)
 Bach Iván: Formális nyelvek (Vaszil György)
 Magyarország művelődéstörténete CD ROM sorozaton
 www.matud.iif.hu
 Néhány észrevétel a Nobel-díj cikkösszeállításához (Pető Gábor Pál)

2002/4.

Tanulmány

Vékás Lajos: J. Haydn „szerződésszegései” és a modern szerzői jogvédelem kezdetei

Az öregedés élettani és társadalmi jelenségei

Halmos Tamás: Az öregedésről általában

László Valéria-Falus András: Az öregedés sejtani és genetikai alapjai

Iván László: Az öregedés aktuális kérdései

Józan Péter: A halandóság alapirányzata a 20. században, és az ezredforduló halálzáros viszonyai Magyarországon

Köllő János: Tudás-avulás és „öregedés” a rendszerváltozás utáni Magyarországon

Augusztinovits Mária: A nyugdíjrendszerekről

Ádám György: Gerontológiai olvasónaplómból

Medicina

Morava Endre: A magyarországi májhalalozás epidemiológiája

Lapis Károly: Az alkoholos májcirrózis és egyéb alkoholos eredetű májbetegségek

Farkas Gyula: A hasnyálmirigy-átültetés

Tudománypolitika

Glatz Ferenc: Akadémia és tudománypolitika

Pataki Ferenc: Megfontolások a tudomány és a társadalom kapcsolatáról

Kitüntetések

Bolyai-díj 2002 – Roska Tamás

Akadémiai Ifjúsági Díj 2002

Megemlékezés

Engel Pál (Tringli István), Gáspár Rezső (Nagy Ágnes), David Ottoson (Gulyás Balázs)

Könyvszemle

Herbárium – Szerk. H. Balázs Éva (Perecz László)

Egy pesti polgár Európában (Szentgyörgyi Zsuzsa)

Magyar orvosi nyelv (Spät András)

2002/5.

Glatz Ferenc: Kezdeményezőkétség, rendszeresség, folyamatosság, korrekcióképesség

Humán genom program

Vendégszerkesztő: Venetianer Pál

Venetianer Pál: Előszó

Venetianer Pál: Út az „Élet Könyve” elolvasásához

Kosztolányi György: A genomika kölcsönhatásai a medicinával és az egyetemes tudománnyal

Patthy László: A genomkorszak bioinformatikája

Szathmáry Eörs-Pál Csaba: Genomtan és evolúció

Raskó István: Populációgenomika

Arányi Péter: Farmakogenetika, farmakogenomika és gyógyszerkutatás

Kampis György: A gén halott, éljen a gén!

Sándor Judit: Genomika és jog

Technológiapolitika

Pálmai Zoltán: Egy innovációs park Magyarországon

Szentes Tamás: Néhány gondolat a „humán tőkére” és a tudományos kutatásokra fordított költségek kérdéséhez

A magyarországi doktorképzésről

Bazsa György: Gondolatok a doktori (PhD) fokozatszerzés tapasztalatairól

Szabó Gábor-Bánszki Tamás-Ruzsányi László: A hazai doktor-képzés átalakításának szükségességéről

Fehér Márta: Tudományról és tudományfilozófiáról az ezredfordulón (pótlás)

A holnap tudósai

A Magyar Tudományos Akadémia Bolyai János Kutatási ösztöndíjasok Akadémiai Klubja (Bolyai Klub)

A Pro Scientia Aranyérmesek Társasága

A Bolyai Műhelyről

Kutatási lehetőségek középiskolásoknak

Megemlékezés

Thomas A. Sebeok (Voigt Vilmos)

Könyvszemle

Tanyi Attila: Piac és gazdaságosság (Gedeon Péter)

Két könyv a holocaustról (Róbert Péter)

Móra László: Bruckner Győző élete és munkássága 1900-1980 (Bernáth Gábor)

Vargyai Gyula: Magyarország a második világháborúban – összeomlástól összeomlásig (Vági Zoltán-Kádár Gábor)

Beérkezett könyvek

2002/6.

Beszámoló az MTA 2002. májusi közgyűléséről

Globalizáció és civilizációk

Vendégszerkesztő: Rostoványi Zsolt

Rostoványi Zsolt: Bevezető

Szentes Tamás: A globalizációs folyamat kedvező és kedvezőtlen hatásai

Vitányi Iván: A civilizáció és a kultúra paradigmái

Chikán Attila: A gazdaság globalizációja és a civilizációk különbözősége

Simai Mihály: Civilizációk és civil társadalmak a 21. század elején

Bayer József: Globális média, globális kultúra

Csányi Vilmos: Az egyszemélyes csoportok és a globalizáció

Hankiss Elemér: 2001. szeptember 11. – fordulópont?

Rostoványi Zsolt: A civilizáció globalizálódása avagy a globalizáció (de)civilizálódása?

Csizmádia Sándor: Konfliktusok és interpretációk a poszt-bipoláris világban

Palánkai Tibor: Globalizáció – civilizációk – Európa

Megemlékezések

Szabó Árpád (Kutrovác Gábor), Terplán Zénó (Kozák Imre)

A Magyar Professzorok Világtanácsa Agrártudományi Szekció állásfoglalása

Könyvszemle

A globalizáció kihívásai és Magyarország (Csaba László)

Surányi Sándor: Források, népesedés a globális gazdaságban (Blahó András)

Következő számunkban folytatjuk

INÉZETI, KLINIKAI HÍREK

Az Anatómiai Intézetből

■ *Dr. Lázár Gyula* egyetemi tanár az „Arany János Közalapítvány a Tudományért” Szentágothai János Szakkuratóriumának díjában részesült, amit november 4-én vett át a Magyar Tudományos Akadémián.

■ A Pécsi Környei Alapítvány a 2002. évi Környei-díjat eddigi tudományos munkája elismeréseként intézetünkől *dr. Reglődi Dórának* ítélte oda.

■ *Dr. Tóth Pál* és *dr. Rékási Zoltán* egyetemi adjunktusok sikeresen habilitáltak. Az intézet több munkacsoportjában a kutatómunkában is aktívan résztvevő TDK tagok közül idén többen is Köztársasági ösztöndíjasok lettek: *Tamás Andrea*, *Gaszner Balázs*, *Faluhelyi Nándor* és *Nagy András* orvostanhallgatók.

■ *Dr. Horváth Judit* egyetemi docens Liege-ben (Belgium) a European Society for Developmental Pharmacology által 2002. október 25-28. között rendezett kongresszuson posztert mutatott be a következő címmel: *Horváth J., Kovács M. és Flerkó B.: Lamprey-GnRH-III stimulated LH and FSH release of newborn and adult rat pituitary cells in the superfusion system.*

■ *Dr. Kozicz Tamás* részt vett a 4th World Congress on Stress kongresszuson Edinburghban (Skócia) 2002. szeptember 12-15-én és a következő előadásokat tartotta: *T. Kozicz, B. Bali, B. Szikszai, B. Polocsányi, K. J. Kovács: Distinct activation pattern induced by different types of stressors in identified neurons in the rat amygdala and bed nuclei of the stria terminalis; Kozicz T.: Neurons colocalizing urocortin and cocaine and amphetamine-regulated transcript immunoreactivities are induced by acute lipopolysaccharide stress in the Edinger-Westphal nucleus in the rat.*

■ *Dr. Kozicz Tamás* 2002. november 2-7. között részt vett a Society for Neuroscience 32nd Annual Meeting-en Orlando-ban (Florida, USA) az alábbi előadással: *Kozicz T.: Neurons colocalizing urocortin and CART immunoreactivities are induced by acute lipopolysaccharide stress in the Edinger-Westphal nucleus in the rat.*

A Balesetsebészeti és Kézsebészeti Klinikáról

■ *Dr. Tóth József* 2002. október 13-26. között kéthetes tanulmányúton vett részt Mainzban az egyetem Balesetsebészeti Klinikáján, a Pécsi Tudományegyetem és a Johannes Gutenberg Egyetem közötti együttműködés keretében.

■ 2002. október 25-26-án, a szlovéniai Zreceben, a 21. Stajer-Szlovén Balesetsebészeti Konferenciával együtt került megrendezésre a magyar, osztrák, horvát és szlovén balesetsebészek hagyományos évenkénti, sorrendben a 18. Határmenti Találkozója. A témák a „Polytraumatizált sérültek ellátási stratégiája”, illetve a „III. generációs fixateur externe alkalmazása” voltak. Klinikánkat hárman, *dr. Nyárády József* egyetemi tanár, *dr. Czöbel Gábor* és *dr. Deák Péter* képviselték.

■ A VII. Dél-Magyarországi Traumatológus Kongresszus 2002. november 9-én Szegeden került megrendezésre. Témája: érdekes, ritka esetek, új módszerek, hibák, tévedések, szövődmények a traumatológiai ellátás területéről.

Klinikánkról az alábbi előadások hangzottak el: *Naumov István, Nyárády József, Vámhidy László: Percután és nyílt műtéti megoldások acetabulum töréseknél; Naumov István, Vámhidy László, Nyárády József: A hosszú gammaszegezés indikációi; Vámhidy László, Naumov István, Nyárády József: „Problémás” femur törések kezelése Marchetti-Vicenzi szegezéssel; Ezer Ferenc, Zdravec György: A femur és a talus osteochondritise; Homonnay Adrián, Kovácsy Ákos, Tóth József: Sajkacsont proximális pólus necrosis. A kezelés nehézségei; Vámhidy László, Nyárády József, Naumov István, Farkas Gábor: Telemedicina központ kialakítása, tervek a jövőre.*

A II. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrumból

■ 2002. október 30-november 4. között az Amerikai Nephrológus Társaság 35. kongresszusán *dr. Nagy Judit* egyetemi tanár, *dr. Molnár Márta*, *dr. Kovács Tibor* és *dr. Wagner László* vett részt Philadelphiában.

■ 2002. november 7-9. között a Magyar Atherosclerosis Társaság XIV. kongresszusán Sopronban *dr. Lakatos József* vett részt.

■ 2002. november 14-16. között a Magyar Nephrológiai Társaság 2002. évi Nagygyűlésén *dr. Nagy Judit* egyetemi tanár Korányi-díjat, *dr. Wagner László* pedig Taraba-díjat kapott. Klinikánkról az alábbi előadások hangzottak el: *Degrell P., Pintér I., Vas T., Kovács T., Wagner Z., Wagner L., Wittmann I., Nagy J.: Az interstitialis terület szinfelismeréses computeres mérése és jelentősége az IgA nephropathia prognosztikájának megítélésében; Csiky B.: Az ACE-gátló kezelés hatása a végstádiumú vesebetegek túlélésére; Molnár G.A., Wagner Z., Komáromy A., Degrell P., Matus Z., Kocsis B., Wagner L., Nagy J., Wittmann I.: Hidroxil szabadgyök detektálása orto-, meta-, és para-tirozin mérésével; Kovács T., Vas T., Williams S., Brenchley P., Short C., Wittmann I., Nagy J.: Paraoxonase gén polymorphismus és az IgA nephropathia progressziója; Wagner L., Szabó A., Erdely A., Baylis C.: A nitrogén-monoxid (NO) termelődése csökkent krónikus progresszív vesebetegségben; Wagner Z., Gerdmann A., Solf A., Bahner U., Heiland A., Vienken A., Schinzel R.: A hemodialízis, a hemodiafiltráció és a hemofiltráció hatása az előrehaladott glikációs végtermékek szérumszintjére; Wittmann I., Wagner Z., Molnár G., Komáromy A., Degrell P., Wagner L., Nagy J.: Kombinációs antihipertenzív kezelés hatása a vérnyomásra és a veseműködésre; Nagy J.: Korai anaemia korrekció diabeteses nephropathiában – új irányelvek; Wittmann I.: A renin-angiotensin rendszer szerepe a diabeteses nephropathia kialakulásában.*

■ 2002. december 4-7. között a Magyar Hypertonia Társaság X. Jubileumi Kongresszusán *dr. Késői István* „A vesefunkció romlásának összefüggése a vérnyomásparaméterekkel és a szívfrekvencia-variabilitással IgA nephropathiában” című poszterrel szerepelt.

A Családorvostani Intézetből

■ 2002. október 25-27. között Balatonfüreden került megrendezésre a Magyar

Általános Orvosok Tudományos Egyesületének (MÁOTE) VIII. Jubileumi Kongresszusa. A háromnapos rendezvényen a háziorvoslás módszertani és jogi kérdései, az egészségmegőrzés és egészségnevelés, a sürgősségi betegellátás és a Népegészségügyi program megvalósítása témakörökben hangzottak el előadások. Intézetünk munkatársai, rezidensei és TDK hallgatók a következő előadásokkal vettek részt a konferencián: *Dr. Hollósy Diána, dr. Bán Ildikó*: A praxis adás-vételek Baranya megyei tapasztalatai; *dr. Nagy Lajos*: Az egészségmegőrzés és egészségfejlesztés: tények, szükségletek, lehetőségek; *dr. Bíró Ferenc*: Az Egészséges Nemzetért Népegészségügyi Program kistérségi megvalósítása; *dr. Stéger Miklós, dr. Dormán Hajnalka, dr. Sugár Zoltán*: Egészségfelmérés és szűrővizsgálat tapasztalatai egy Baranya megyei falusi praxis lakossága körében; *dr. Rinfel József, dr. Bán Ildikó, dr. Heim Szilvia, dr. Kiss Erika*: A dohányzási szokások és befolyásolásuk lehetőségei a családorvosi praxisban; *Mekler Mariann oh., dr. Marczai József*: A dohányzás és szilikózis szerepe a krónikus obstruktív tüdőbetegség (COPD) kialakulásában és progressziójában; *dr. Dormán Hajnalka, dr. Stéger Miklós*: A pszichiáter és a családorvos együttműködése a mentálhygiénés problémák megelőzésében; *dr. Sugár Zoltán, dr. Stéger Miklós*: A táplálkozási tényezők szerepe a hipertónia betegség megelőzésében; *dr. Nyári Angéla, dr. Kopjár Gábor*: Számítógéppel értékelt kardiovaszkuláris kockázat és annak változása öt éves követés során; *Ezer Kinga oh., dr. Nagy Lajos*: A hipertóniás sürgősségi állapot gyakorisága és kialakulásához vezető körülmények vizsgálata; *Hutvagner Andrea oh., dr. Hidasi Éva*: Osteoporosis előfordulása egy pécsi családorvosi praxisban; *Szabó Gábor oh., dr. Deák Iván*: A II. típusú diabetes mellitus szövődményeinek ellátása a családorvosi gyakorlatban: egy-egy tanulságos eset kapcsán; *Salamon Tímea oh., dr. Deák Iván, dr. Pataki Nándor*: A malignus thyreoidea betegségek incidenciájának vizsgálata az elmúlt 20 évben; *dr. Regős Judit, dr. Rinfel József*: A hangulatzavarok előfordulása és az életminőség jellemzői cukorbeteg körében; *Harang Gábor oh., Kovács Eszter oh., dr. Rinfel József*: Cukorbetegség szűrővizsgálata a kardiovaszkuláris rizikótényezők figyelembevételével; *dr. Bán Ildikó, dr. Heim Szilvia, dr. Hidasi Éva, dr. Végh Mária*: A családorvostan tantárgy graduális oktatásának két éves tapasztalatai; *Babos*

Gabriella oh., dr. Nemes Erika: Fejlődési rendellenességek halmozott előfordulása egy dél-dunántúli kisközségben az 1989-1991-es években és a jelenlegi állapot felmérése; *dr. Heim Szilvia*: Korai diagnózis jelentősége a mozgásszervi betegségek prevenciójában spondylitis ankylopoetica-ban szenvedő betegem kálváriájának bemutatásán keresztül. A fiatal előadók részére rendezett Romhányi György-emlékverseny első három helyezettje is intézetünk TDK hallgatói és rezidensei közül kerültek ki: *Salamon Tímea I., Regős Judit II. és Babos Gabriella III.* díjban részesült.

■ Október 29-31. között 24 kolléga tett sikeres szakvizsgát intézetünkben.

■ November 2-9. között intézetünk vendége volt *Valerie J. Gilchrist*, az OHIO Northeastern University Családorvostani Intézetének professzora és *William B. Scott*, a College of Wooster, Ohio pszichiátria professzora. Valerie Gilchrist a két egyetem és különösen a családorvosi intézetek között kifejtett aktív együttműködés megvalósításáért, oktatói és kutatói tevékenysége elismeréseként a Pécsi Egyetem „Honoris Causa” díszdoktori kinevezésében részesült november 7-én a Tudomány Napja alkalmából rendezett ünnepi szenátusi ülésen. Scott professzor november 6-án nagy sikerű előadást tartott intézetünk rezidensei és az érdeklődő kollégák részére „Psychotherapy as Augmentation of Medication Treatment for Anxiety Disorders” címmel.

■ November 5-én került megrendezésre a X. Családorvosi Mentor Találkozó, ahol *dr. Kosztolányi György*, az OEC elnöke és *dr. Lénárd László*, az AOK dékánja ünnepélyes keretek között adta át 120 családorvos mentor kollégának a következő öt évre szóló oktatói kinevezéséről szóló oklevelet és réztáblát. Ezt követően sor került az elmúlt év oktatói munkájának értékelésére, a következő év feladatainak megbeszélésére. A találkozó résztvevője volt *Valerie J. Gilchrist* professzor asszony is „Challenges for family medicine mentors in US” című előadásával.

■ Folytatódott intézetünk szervezésében a folyamatos szakorvos-továbbképzési program (CME) keretében megrendezésre kerülő „Interdiszciplináris medicina” című tanfolyamsorozat. November 9-én a sürgősségi állapotok témakörében hangzottak el előadások az égés-ellátás, a pszichiátria, kardiológia és gasztroenterológia területéről a Pécsi Honvéd Kórház vezető szakemberei részvételével.

Az Élettani Intézetből

■ 2002. november 14-én rendezte meg a Magyar Pszichofiziológiai és Viselkedés-Élettani Társaság és az EGIS Gyógyszer-gyár Rt. a III. Viselkedés-Élettani Konferenciát, melyen az intézet munkatársai az alábbi előadásokban foglalták össze eredményeiket: *Bagi É., Fekete É., Bányai D., Lénárd L.*: Angiotenzin II, III és receptoraik kommunikációja a szomjúság regulációjában zona incertában; *Fekete É., Bagi É., Tóth K., Lénárd L.*: A bombezín-típusú peptidek intraamygdaláris mikroinjekciójának hatása a patkány táplálékfelvételére és vércukorszintjére; *Kertes E., László K., Lénárd L.*: Az amygdala centrális magjába injektált substance P hatása patkányok helytanulására; *Lukáts B., Papp Sz., Juharosi Gy., Ságodi L., Takács G., Szalay Cs., Karádi Z.*: A ventromediális hypothalamus magba juttatott interleukin 1B kiváltotta homeosztatikuss zavarok patkányban.

A Központi Elektronmikroszkópos Laboratóriumból

■ *Dr. Ábrahám Hajnalka* egyetemi tanársegéd májusban vizatért másfél éves tanulmányútjáról Spanyolországból, ahol Teneriffén (La Laguna Egyetem Humán Anatómiai Intézet) *dr. Gundela Meyer* professzorral dolgozott. Az eredményekből eddig egy közlemény jelent meg (*J. Neurosci.*, 2002, 2, 4973-86) és egy megjelenés alatt van (*Hippocampus*, 2003).

■ *Dr. Ábrahám Hajnalka* egyetemi tanársegéd július 13-17. között részt vett és posztert mutatott be az Európai Idegtudományi Kongresszuson (*Ábrahám H., Tóth Zs. and Seress L.*, PTE Központi EM Laboratórium és Szívgyógyászati Klinika: A novel population of calretinin-positive neurons innervates dendrites of calbindin negative granule cells in the molecular layer of the dentate gyrus of domestic pigs) és társszerzője volt egy poszternek, amelyet Orlando-ban az Amerikai Idegtudományi Társaság kongresszusán mutatnak be októberben (*Meyer G., Perez-Garcia, C. G. and Ábrahám H.*: P73 and reelin in Cajal-Retzius cells of the developing human hippocampal formation).

■ *Dr. Seress László* egyetemi tanár a Deutscher Akademischer Austauschdienst támogatásával két hónapot töltött Freiburgban, ahol *dr. Michael Frotscher* professzorral egy korábban megkezdett könyvfejezet írását fejezték be (*Frotscher M. and Seress L.*: Development of the hip-

pocampal formation). A könyv jövő évben jelenik meg az Oxford University Press kiadásában és az Interneten is hozzáférhető lesz.

■ *Dr. Seress László* egyetemi tanárt 2003. január 1-jétől a Hippocampus című folyóirat (IF 4.333) szerkesztőbizottságába választották.

A Gyermekklinikáról

■ *Dr. Decsi Tamás* docens „A prebiotikumok szerepe az enterohepatikus keringésben” címmel tartott felkért referátumot a Prebiotikumok helye és szerepe a csecsemőtáplálásban szimpóziumokon Parádsasváron 2002. október 24-én kb. 30 gyermekgasztróenterológus szakorvos számára, valamint Budapesten 2002. október 30-án kb. 350 háziorvos kollégának.

■ A Táplálkozástudományi Kutatócsoport munkatársai 2 előadással szerepeltek a Magyar Táplálkozástudományi Társaság XXVII. Vándorgyűlésén Egerben, 2002. november 7-9-én: 1. *Decsi T., Molnár D.*: Metabolikus kardiovaszkuláris szindróma és zsírsavcsere elhízott gyermekekben; 2. *Marosvölgyi T., Kovács A., Funke S., Burus I., Decsi T.*: Az anyatej zsírsavösszetételének változása a laktáció első hónapjában. A kongresszuson *Decsi Tamás* „A magzat ellátottsága az esszenciális zsírsavak hosszú szénláncú metabolitjaival” címmel felkért referátumot tartott a „Többszörösen vagy egyszeresen telítetlen zsírsavak” című kerekasztal megbeszélésén.

■ A Magyar Gyermekdiabetes Szekció 2002. október 25-26-án Dobogókőn tartotta ez évi ülését, ahol *dr. Erhardt Éva* tanársegéd a „Szénhidrátanyagcsere-zavarok endokrin kórképekben”, *dr. Rózsai Barnabás* pedig az „Asymptomatic bacteriuria 1-es típusú diabeteses gyermekekben és fiatalokban” című előadásokkal szerepelt.

■ *Dr. Hollódy Katalin* adjunktus 2002. október 6-10. között Madridban az V. Európai Epilepszia Kongresszuson a Rett szindrómás gyerekek epilepsziájáról készített poszterrel szerepelt.

Az Egyetemi Gyógyszertárból

■ Október 4-5 között Kőszegen került megrendezésre a Magyar Mesterséges Táplálási Társaság XIII. Kongresszusa. A rendezvényen az Egyetemi Gyógyszertárból *Szabóné dr. Schirm Szilvia* szakgyógyszerész vett részt, aki a táplálásterápia gyógyszerési vonatkozásairól tartott előadást. A kongresszuson nemcsak a kórhá-

zi-klinikai táplálás, hanem a táplálásterápia otthoni megvalósítása is téma volt.

A Kísérletes Sebészeti Intézetből

■ A 2002. Szegezen szeptember 27-28. között rendezett Szabadgyök Kutatás 2002 konferencián *Róth Erzsébet* intézetvezető egyetemi tanár *Jancsó G., Jaberansari M.T., Kiss K., Szeberényi J.* társszerzőkkel „A bradykinin szerepe a szívizom endogén adaptációjában: új lehetőség az oxidatív stressz csökkentésére” címmel, *Lantos János* egyetemi docens *Jancsó G., Jaberansari M.T., Róth E.* társszerzőkkel „Oxidatív stressz monitorozása kísérletes szívizom ischemia és hosszú idejű reperfüzió során” címmel tartott előadást.

■ 2002. november 7-9. között a Magyar Szívsebészeti Társaság Keszthelyen rendezett IX. Kongresszusán *Róth Erzsébet* intézetvezető egyetemi tanár meghívott előadóként „A reaktív oxigén intermedieerek és az oxidatív stressz szerepe a szívizom endogén adaptációs válaszában” címmel tartott előadást, *Jancsó Gábor* egyetemi tanársegéd pedig „NFkB és AP1 transzkripciós faktorok indukciójának dinamikája a prekondicionált miokardiumban” címmel posztert mutatott be.

■ „Varróanyagok és sebegyesítés” című akkreditált, 10 kreditpont értékű továbbképző kurzust tartottunk intézetünkben 2002. november 18-19-én, melyen 14 orvos kolléga vett részt.

■ 2002. december 12-én a Pécsi Akadémiai Bizottság Székházában ünnepélyes tudományos ülésen emlékeztünk meg a Kísérletes Sebészeti Intézet megalakulásának 50. évfordulójáról. Ez alkalomból az intézet elmúlt 50 évről emlékkönyvet jelentettünk meg.

A Mozgástani Intézetből

■ A 2002. október 17-19. között Győrött, a Nyugat-Magyarországi Egyetemen rendezett Nemzetközi Tudományos Konferencián *Lakatos Orsolya és Karsai István*: Mérési módszerek az úszók vállsérüléseinek korai felismerésére címmel tartottak előadást.

■ A Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Karán november 21-22-én rendezett Mozgásbiológiai Konferencián *Lakatos Orsolya és Karsai István*: Vállsérülések előfordulása és megelőzésük lehetősége az úszósportban című előadásukkal képviselték a Mozgástani Intézetet.

■ *Dr. Than Péter* adjunktus 2002. október 14-21-ig a kölni Ortopédiai Klinikán 1 hetes tanulmányúton vett részt az intézetvezető *Prof. Dr. Eysel* meghívására. Ezt követően október 24-26. között Krakóban megrendezésre kerülő EFORT (Európai Ortopéd-Traumatológus Társaság) Insturkációs kurzuson vett részt.

■ *Dr. de Jonge Tamás* adjunktus 2002. november 7-én ünnepélyes keretek között vette át a PTE rektorától PhD diplomáját.

■ 2002. november 18-22. között klinikánkon továbbképző kreditpontos tanfolyamot tartottunk szakorvosok számára az ortopédia tárgyköréből.

Az Orvosi Kémiai Intézetből

■ Az intézet hat oktatója vett részt a Magyar Elválasztástudományi Társaság által szervezett, 2002. október 16-18. között Lillafüreden rendezett Elválasztástudományi Vándorgyűlésen. Az intézet oktatói kilenc poszterrel és egy előadással szerepeltek. A következő poszterek kerültek bemutatásra: *Boros Borbála, Felinger Attila, Ohmacht Róbert*: Retenció – nyomás összefüggés a folyadékromatográfiában; *Szabó Zoltán, Ohmacht Róbert*: Nagy borítottaságú C18 és C30 állófázisok előállítás és vizsgálata; *Szabó Zoltán, Böddi Katalin, Ohmacht Róbert*: Az „utánszilanizálás” hatása a retencióra; *Molnár P., Deli J., Tóth Gy., Steck A., Pfander H.*: Szemisintetikus diasztereomer violaxantinok és fő mono-cisz izomerjeik elválasztása; szerkezetigazolásuk; *Deli, J., Molnár, P., Ósz, E., Tóth, Gy.*: A sóska és a spenót karotinoid-összetételének változása különböző feldolgozási eljárások során; *Matus Zoltán, Strenger János, Tóth Gyula*: A-vitamin-, E-vitamin- és karotinoid-szint meghatározása dialízisben részesülő betegekknél („Poszter II. díj”); *Matus Zoltán, Oláh Péter, Magyar István, Tóth Gyula*: Karotinoidok meghatározása japán díszponty (*Cyprinus carpio* l. inueus) halbőrben; *Dobos Zoltán, Lóránd Tamás, Halgass Balázs, Idei Miklós, Hollósy Ferenc*: Mannich ketonok pK értékének meghatározása CZE segítségével; *Hollósy Ferenc, Idei Miklós, Halgass Balázs, Dobos Zoltán, Kéri György, Lóránd Tamás*: Mannich ketonok hidrofobicitásának és biológiai aktivitásának vizsgálata HPLC és MTT módszerrel. Előadás: *Ohmacht Róbert, Szabó Zoltán*: Hidrofób folyadékromatográfiás állófázisok előállítása.

A Patológiai Intézetből

■ 2002 januárjától metafázis cyto-genetikai laboratórium kezdte meg működését a Patológiai Intézetben kb. 8,5 millió Ft beruházás keretében. A laboratórium regionális szinten is hiánypótló jellegű, továbbá komplettálja a már korábban megkezdett molekuláris patológiai-interfázis cytogenetikai tumor diagnosztikát. A laboratórium vezetője *dr. Méhes Gábor* adjunktus.

■ *Dr. Pajor László* egyetemi tanár (Scientific Committee Member) valamint *dr. Méhes Gábor* adjunktus részt vett a Third Euroconference on Quantitative Molecular Cytogenetics (QMC 2002) című, Stockholmban 2002 júliusában tartott rendezvényen és *Méhes G. et al.*: Quantitative detection of interphase nuclei with balanced chromosomal translocations by automated spot distance measurements valamint *Pajor L. et al.*: 3D investigation of the 11q13 locus dissociation by confocal laser scanning microscopy in mantle cell lymphoma címmel poszter-előadást tartottak.

■ 2002 augusztusában felállításra került egy automatizált pheno- és genotipizálásra alkalmas, automatizált 3D mikroszkóp alapú, többcsatornás, immunfluoreszcenciát és FISH szignált kiértékelő scanning rendszer (Zeiss-Metasystem) 23 millió forintos beruházás keretében. A berendezés széleskörű sejt- és molekuláris biológiai, molekuláris patológiai és klinikai onkológiai felhasználást tesz lehetővé. Egyik fő applikációs terület az automatizált minimális reziduális betegségvizsgálat. A laboratórium a gyártó részéről közép-kelet-európai referencia laboratóriumként is működik.

■ *Dr. Gömöri Éva* adjunktus részt vett a 7th European Congress of Neuropathology című Helsinkiben, Finnországban, 2002 júliusában megrendezett kongresszuson, ahol *É. Gömöri et al.*: Microsatellite analysis of primary and recurrent glial tumors suggests different modalities of clonal evolution of tumor cells címmel előadást tartott.

■ Győrben került megrendezésre 2002. szeptember 26-28. között a Magyar Pathologusok Társasága 61. Patológus Kongresszusa, melyen *dr. Pajor László* egyetemi tanár Hodgkin lymphomák: a pathogenesis és a pathomorphologia mai értelmezése, *dr. Kálmán Endre* adjunktus: Az aspiratio cytologia alkalmazása és módszertana a lymphomák diagnosztikájában, *Jáksó Pál* klinikai biológus: X-kromoszóma kötött molekuláris klonalitási

tesztek jelentősége a patológiai diagnosztikában címmel tartott előadást.

■ Székesfehérvárott 2002. október 11-12-én került megrendezésre az Országos Metodikai Továbbképzés a székesfehérvári Szent György Kórház Patológiai Osztálya rendezésében és a MPT Dunántúli Szekció védnökségével. A Dunántúli Patológus Szekció rendezésében tartott továbbképző kurzuson *dr. Méhes Gábor* adjunktus A csontvelővizsgálatok jelentősége és módszertana solid tumorokkal, *dr. Szuhai Károly* HPV molekuláris vizsgálatok értelmezése a gynecocytológiai diagnosztikában címmel tartott előadást.

■ A patológus rezidens szakorvosképzési programba a 2002/2003 tanévben belépett orvosok száma a képzőhelyek szerint a következő (zárójelben a jelenlegi 26 hónapos törzsképzési programba összesen belépett patológus rezidensek száma található): Budapest 5 (9), Pécs 4 (9), Debrecen 1 (2), Szeged 1 (1).

■ A Molekuláris Patológia Alapítvány Kuratóriuma közli: az Alapítvány a 2000. évi személyi jövedelemadó 1%-ából befolyt 21 276 Ft támogatást a PTE ÁOK Patológiai Intézet infrastruktúrájának fejlesztésére fordította.

A Radiológiai Klinikáról

■ Október 18-án Szombathelyen Tudományos Napot szerveztek „Intervenciók lehetőségei a malignus tumorok kezelésében” címmel, amelyen *dr. Horváth László* egyetemi tanár és *dr. Battyáni István* tartott előadást.

■ Október 24-25-én a Magyar Cardiovascularis és Intervenciók Radiológiai Társaság VI. Kongresszusát Pécsen rendezték, melyen klinikánkról *dr. Horváth László*, *dr. Battyáni István*, *dr. Rostás Tamás* és *dr. Szalai Gábor* előadást is tartott.

■ Novemberben *dr. Csere Péter* az OSSKI által szervezett 2 hetes átfogó sugárvédelmi tanfolyamon vett részt.

■ November 9-én klinikánkon Területi Radiológus Továbbképzés zajlott, amelyen csaknem 50 radiológus volt jelen Dunántúl kórházaiból. Klinikánkról *dr. Battyáni István* tartott előadást.

■ November 15-17-én *dr. Horváth László* Kölnben, a Német Hyperthermiás Társaság által rendezett tudományos szimpóziumon vett részt.

■ November 16-án Sopronban, az Észak-Dunántúli Radiológia Szimpóziumon a trombembóliás betegségekről volt szó. *Dr. Battyáni István* előadásának címe „Az intervenciók radiológia szerepe tüdő-

embóliában; tüdőangiográfia” volt.

■ November 18-19-én Budapesten a Bracco cég által az angliai Royal College munkatársai tartottak továbbképzést a fejnyak régió diagnosztikájáról, melyen *dr. Imre Marianna* és *dr. Csere Péter* voltak jelen.

A Sebészeti Tanszékről

■ Ez év októberében a Balatonkenesén megrendezett Fiatal Angiológusok Fóruma kapcsán lezajlott az első videokonferencia keretei között elvégzett hasi aorta aneurizma stentgraft implantáció.

■ A korábban főtítkárnak megválasztott *Kollár Lajos* professzor megkezdte főtítkári munkáját a Magyar Angiológia és Érsebész Társaság vezetőségében.

■ *Kollár Lajos* professzort ismételten beválasztották a Pécsi Akadémiai Bizottság orvosi szakbizottságába.

■ *Ripp Klára* gyógytornász 1 hónapos tanulmányúton volt ösztöndíjasként Németországban, Frankfurtban.

■ 2002. november 4-én és 5-én megtörtént az első két stentgraft beültetés mellkasi aorta aneurysma területére. E műtétek igen nagy szakmai kihívást jelentettek, mivel a tárgulatok a bal arteria subclaviat és a carotist is érintették. Mindkét beteg panaszmentesen már otthonába is távozott.

■ *Varga Zsolt* megszerezte az Európai Érsebész szakvizsgát az Európai Érsebész Társaság Isztambulban megrendezett kongresszusán. E kongresszuson részt vett *Menyhei Gábor* főorvos is.

■ A Budapesten rendezett European Pressure Ulcer Advisory Panel VI. kongresszusán a magyar napon előadást tartott, a nemzetközi napon posztert mutatott be *Kelemen Ottó* és *Rozsos István*.

■ Az Antalyában megrendezett Reológiai világkongresszuson ez év szeptemberében részt vett *Rozsos István*.

■ A szeptember 25-én Bicalon megrendezett Országos Háziorvosi Fórumon előadást tartottak: *Kollár Lajos*, *Kasza Gábor* és *Forgács Sándor*. Téma: Érbetegségek modern diagnosztikája és kezelése.

■ Ez év október elején a Gyulán megrendezett Műtösnői Fórumon felkért referátumot tartott *Kollár Lajos* professzor, előadást tartott *Jungné Hart Hajnalka*.

■ A Fiatal Angiológusok Fórumán Balatonkenesén felkért referátumot tartott *Kollár Lajos* professzor a klinikai reológia témaköréből, előadást tartottak, ill. posztert mutattak be: *Füzi Árpád*, *Forgács Sándor*; a műtösnői szekcióban: *Merse Anita*, *Tóka Katalin*. Üléselnökök voltak: *Kollár Lajos*,

Rozsos István.

- A Szekszárdon megrendezett Országos Infektológiai Konferencián felkért előadást tartott *Kollár Lajos* professzor az érbetegek antibiotikus kezeléséről és a szepikus graft témaköréből.
- A Zalakaroson rendezett Plasztikai Sebészek Kongresszusán előadást tartott *Kelemen Ottó* a cseplezplasztika témában.
- A 2002. november 8-án Sopronban a Magyar Arteriosclerosis Társaság által megrendezett kongresszuson előadást tartott *Sinay László* a szérum fibrinogén szint változásainak szerepéről.
- A november 21-22-én Tatabányán ren-

dezt SEBINKO kongresszuson felkért referátumot tartott *Kelemen Ottó* a decubitus komplex kezelése témában.

- Az Európai Sebész Társaság (ESS) ez évi Kongresszusát Budapesten rendezik, ahol üléselelnökként részt vesz *Kollár Lajos* professzor.

A Szívgyógyászati Klinikáról

- *Dr. Tóth Zsolt* előadást tartott Monte Carlo-ban az Európai Szív- és Mellkassebész Társaság (EACTS) szeptember 22-25. között megrendezett éves kongresszusán. Előadásának címe: Selective neuronal

injury during cardiac surgery in domestic pig. Ugyanezen a kongresszuson felvették az Európai Szív- és Mellkassebész Társaság tagságába mint „junior member”-t.

- *Dr. Tóth Zsolt* november 5-9. között Isztambulban továbbképzésen vett részt a Medtronic cég által szervezett „Surgical Treatment of Atrial Fibrillation, Cardioblate Training”-en. A gyakorlati kurzuson való részvétel szükséges volt ahhoz, hogy a Szívgyógyászati Klinikán intraoperatív körülmények között alkalmazható legyen a pitvarfibrillációk e modern szívsebészeti kezelése.

Magyar-Brit Kormányközi Tudományos és Technológiai együttműködés 2003-2005

PÁLYÁZATOK

A pályázatok benyújtásának határideje: **2003. január 10.**

Az Oktatási Minisztérium, K+F Helyettes Államtitkársága Nemzetközi Kétoldalú Tét Együttműködési Osztálya pályázatot hirdet a Magyar Köztársaság és Egyesült Királyság közötti kormányközi tudományos és technológiai együttműködés keretében kutatási/fejlesztési projektek megvalósításához szükséges kutatócserék támogatására.

Pályázási feltételek

1. Pályázhatnak kutatóintézetek, kutatócsoportok, egyetemek, egyetemi tanszékek, vállalatok kutatási, fejlesztési egységei, valamint egyéb, kutatással, fejlesztéssel foglalkozó intézmények kutatói, szakemberei a természet-, az orvos-, a mezőgazdasági és a műszaki tudományok területén.
- Nem pályázhat olyan intézmény, amely csődeljárás, felszámolási eljárás, végelszámolás alatt áll, vagy a volt OMFB-vel szemben szerződéses kötelezettségen alapuló, illetve az államháztartás bármely más alrendszerével szemben lejárt tartozása van.
2. A pályázónak igazolnia kell, hogy rendelkezik a kutatás sikeres megvalósításához szükséges anyagi forrásokkal, mivel a pályázat alapján elnyerhető támogatás csak a kutatócsere lebonyolításához szükséges utazási és tartózkodási költségeket fedezi.
 3. A pályázónak a külföldi féllel egyeztetett és a magyar projektvezető és intézeti vezető, illetve a külföldi projektvezető és intézeti vezető által aláírt projektjavaslatot is be kell nyújtania. Egyeztetés hiányában a pályázatot nem tudjuk elfogadni!

A British Council-lal egyeztetett prioritási területek:

- biotechnológia és genetika
- információtechnológia
- anyagtudományok
- élelmiszerbiztonság és egészségügyi kockázatok
- környezetvédelem és fenntartható fejlődés
- mérnöki tudományok
- természettudományok
- orvostudomány

Formai követelmények

A pályázatot magyar nyelven 3 példányban, angolul két példányban postán kérjük beküldeni. Faxon pályázatot nem fogadunk el.

A magyar nyelvű pályázati anyagot elektronikusan is kérjük beküldeni az alábbi címre: ketoldalul@om.hu

Kérjük a pályázati anyagokat oldalszámokkal ellátni és az egyes példányokat, összetűzni.

A mellékelt formanyomtatványokat kérjük, szíveskedjenek kitölteni. Ha szükséges használjanak pótlapokat.

Brit részről csak állami intézmények pályázhatnak.

A borítékra szíveskedjenek ráírni: Magyar -Brit Tét pályázat

A pályázati űrlapok itt tölthetők le: <http://www.om.hu/kutatas>

A pályázatot *postán* szíveskedjenek a következő címre eljuttatni, a határidő lejárt előtti beérkezéssel:

Oktatási Minisztérium K+F Helyettes Államtitkársága Kétoldalú Tét Együttműködési Osztály, 1052 BU-DAPEST V., Szervita tér 8.

A faxon beküldött vagy kézbesített pályázatot nem tudjuk elfogadni.

Csak a pályázati felhívás szerint összeállított és a formai követelményeknek megfelelő pályázatot tudjuk elfogadni!

A Magyar Rákellenes Liga pályázata az Avon Cosmetics Hungary támogatásával

A Magyar Rákellenes Liga pályázatot hirdet a magyarországi rákkutatás támogatására.

Pályázhatnak: Kutatók, kutató közösségek.

A pályázat célja: A hazai rákkutatás színvonalának és hatékonyságának emelése, a *kiemelkedő tudományos eredményeket ígérő* alap- és alkalmazott kutatási programok támogatásával. A pályázat kiírója olyan alkalmazott kutatásokat kíván elősegíteni, amelyek a daganatos betegségek megelőzését és a mindennapi gyógyítás jelentős fejlesztését célozzák az epidemiológiailag kiemelt szerepet játszó daganatfélések esetében.

Pályázhatnak azok a kutatók vagy kutató közösségek, akik a daganatkutatás bármely területén kiemelkedő tudományos eredményeket értek el, és ezt megfelelő módon dokumentálni tudják. *A pályázat nem támogat gyógyszerfejlesztéseket és gyógyszerkipróbálásokat, továbbá bármely közvetlen nyereséget eredményező, piaci forgalmazásra kerülő termék vagy eljárás kifejlesztését.*

A pályázat témavezetője csak magyar állampolgár lehet. Egy kutatócsoport csak egy pályázatot nyújthat be.

Elsőbbséget élveznek az új és kiemelkedő kutatási eredményeket ígérő témák és azok a pályázatok, amelyek elősegítik a fiatal kutatók bevonását.

A pályázatnak konkrét, hatékony és mérhető tevékenységet kell felölelnie, következésképpen tartalmaznia kell az alábbiakat:

- a pályázati téma jelentősége és fő célkitűzései;
- a kutatás modellje, előzetes kísérleti eredmények;
- a kutatási feladatok ütemezése;
- a végrehajtás eredményességének mutatói és mérési módja;
- a részletes költségvetési és finanszírozási terv, és annak indoklása a kutatási program saját és egyéb forrásainak megjelölésével.

A támogatás összege: Egy pályázat **legfeljebb 10 millió Ft-tal** támogatható.

Beadási határidő: **2002. december 31.**

Beküldési cím: **Magyar Rákellenes Liga, 1507 Budapest, Pf. 7.**

A pályázat részletes kiírása megtalálható a kar honlapján, Pályázati Hírlevelünkben.

Berde Botond ösztöndíj

Az egyetemünk díszdoktora, Berde Botond professzor által 1997-ben alapított, fiatal kutatók támogatási alapjának 2003. évi ösztöndíjára pályázatot hirdetünk az alábbi feltételekkel:

- Az ösztöndíj rövid (néhány hetes), továbbképző jellegű, metodikai tanulmányutat tesz lehetővé az alábbi nyugat-európai országok valamelyikében: Ausztria, Belgium, Dánia, Egyesült Királyság, Franciaország, Hollandia, Írország, Luxemburg, Németország, Norvégia, Olaszország, Svájc, Svédország.
- A pályázó a pályázat benyújtásakor még nem töltötte be a 37. életévét.
- Az ösztöndíj elnyerésének feltétele a sikeres, nemzetközi összehasonlítást kiálló és a jövőre nézve ígéretes tudományos munkásság, amelyről beszámolók már nemzetközi folyóiratokban is megjelentek.
- A pályázó írásban vázolja a munkatervét (kísérleti terv, metodika elsajátítása stb.).
- A sikeres pályázó hazatérte után tevékenységéről írásban számol be.
- Kongresszuson vagy szimpóziumon való részvételre nem lehet pályázni.

Az ösztöndíj összege **5000 svájci frank**, évente egy ösztöndíj adható ki.

A pályázatok benyújthatók a PTE ÁOK Dékáni Hivatalába **2003. január 30-ig**.

A pályázatnak a következőket kell tartalmaznia:

- pályázati kérelem, megjelölve a fogadóintézmény címét és a fogadó fél nevét;
- fogadókészséget igazoló levél;
- a pályázó szakmai életrajza;
- munkaterv;
- nyelvtudás igazolása.

A pályázatokat a Berde Botond professzor egyetértésével kijelölt kuratórium bírálja el, a sikeres pályázó 2003. április 15. után kezdi meg a tanulmányútját.

Méhes Károly professor emeritus
a kuratórium elnöke

Oszbach György

(1944-2002)

A gyász szimbóluma, a fekete zászló ismét az Általános Orvoskar főépülete előtt. Gyászoljuk *Oszbach Györgyöt*, az Orvosi Kémiai Intézet volt adjunktusát. Egy többszörösen is kettőtört pályá után elfogadhatatlanul korán itt hagyott bennünket. Az 58 év nem kor ahhoz, hogy zokszó nélkül tudomásul vegyük, elfogadjuk azt, ami egyébként is nehezen fogadható el.

Oszbach György 1944. március 2-án született Komáromban. Okleveles vegyészdiplomáját 1968-ban szerezte az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karán. Első és egyetlen munkahelye a Pécsi Orvostudományi Egyetem Orvosi Kémiai Intézete (korábban Kémiai Intézet), ahová 1968. június 2-án nyert kinevezést.

Ígéretes tudományos pályafutását az intézet akkori heterociklusos, szintetikus munkacsoportjában kezdte, sikerrel. Az első törés itt következett be, a csoport sorsának szerencsétlen alakulása és mindenek előtt súlyos krónikus betegsége, gyorsan pro-

grediálódó polyarthritise az intenzív laboratóriumi munka feladására kényszerítette. Ennek ellenére, csupán pár éves kutatómunkája több közleményt eredményezett, amelyekből szinte mind első szerzős. A későbbiekben még néhány nívós munka került ki kezei közül, többnyire korábbi kollégáival, barátaival kollaborációban.

Oszbach adjunktus, „A Tanár Úr” nem az az ember volt, aki ilyen tragikus fordulat után feladta volna! Nagy energiával vetette magát az oktatásba, nevelésbe. Így lett számtalan felsőbb éves hallgató és végzett orvos számára az előbb említett jelző birtokosa. Nagyon nagy lexikális tudásával, széles körű általános műveltségével hatott az emberekre, tanítványaira, könnyedén tanított. Az orvosi kémiai gyakorlatok tematikáját a korábbi tapasztalatok felhasználásával ő állította össze, az általa szerkesztett gyakorlatos jegyzet sokadik kiadását használják ma is hallgatóink mind magyar, mind angol nyelven. A fordítási munkák zömét is Oszbach adjunktus végezte. Az Angol Program megbízható oktatója volt, szinte az indulástól kezdve. Különösen görög hallgatóinkkal tudott egészen egyedi viszonyt, kapcsolatot kialakítani, amiben talán klasszikus műveltsége segítette. Mint az angol program tanulmányi felelőse hosszú éveken keresztül szervezte, adminisztrálta oktatásunkat. Szinte mindegyikünket kicsit helyettesítve állította össze, csiszolgatta vizsgakérdéseinket, kérdés adatbankunk még az ő gépéről való ma is, az oktatási segédanyagok, képletgyűjtemények összeállításában fáradhatatlan volt. E feladatok nem igényelték a számára sokszor oly kínos, fájdalmas mozgást, fizikai terhelést. Sajnos, ízületi bántalmi oly mértékben súlyosbodtak, hogy 1997-ben kérte nyugdíjazását és részmunkaidőben, kizárólag oktatással foglalkozva maradt az intézet munkatársa, tagja. Ez volt a következő súlyos töréspont. Vállalt munkáját nagy erőfeszítéssel, ha lehet, még nagyobb odaadással végezte 2001 szeptemberéig, amikor olyan állapotba került, hogy a gyakorlatok vezetése is nagy gondot jelentett, megvált szeretett egyetemétől, intézetétől.

Még mindig nem adta fel! Angol irodalmi és egyéb népszerű könyveket fordított. Jó pár nagyon szép kiállítású, nívós könyv fordítója Oszbach György. A fordítás révén állandó kapcsolatot tartott fenn az intézettel, gyakran kérte a hozzáértők segítségét, hogy nézzenek utána egy-egy ritkán használt kifejezésnek, szakkifejezésnek és tette ezt gyakran azért, mert a telefont könnyebben fel tudta venni, mint a megszótárt levenni, lapozgatni.

Többször is utaltam tudására, általános műveltségére. Azt hiszem, olvasottsága egészen kivételes volt mai világunkban. Érdeklődése, ismerete a történelemtől a filozófiáig, a kihalt kultúráktól a modern természettudományig terjedt. Minden jelentős könyv megjelenéséről tudott, a számára fontosakat megvette, vagy sugallta, hogy ajándékba megkapja. Zenei műveltsége a klasszikusoktól nagyon sok, számomra nem sokat mondó könnyűzenei együttes beható ismeretéig terjedt.

Néhány munkatárssal is egészen egyéni, közeli kapcsolatot tudott kialakítani. Talán nem követek el indiszkréciót, ha ennek bemutatására egyik fiatal, igaz barátjának, tanítványának rá emlékező pár mondatát idézem: „Segített részletgazdagon megismerni magamat és a világot: olyan volt, mintha nagyobb felbontásra állítanád a monitort... Az életet nem habzsolta, de mint valami jó bort, nagy élvezettel kóstolgatta”. Tette ezt iszonyatos szenvedései ellenére. Nem merném állítani, hogy készült a halálra, de gondolt rá! Az intézetből végleg távozva azt kérte, vele ne foglalkozzunk, ne csináljunk semmit, de halálakor rá emlékezve hallgassuk meg Beethoven VII. szimfóniájának második tételét. Akik tudtunk erről, megtettük! Az agyvérzés után, afázisban, csak egy dallamot dúdolt. Talán ez volt!

Kedves Gyuri! Barátaid, volt munkatársaid nevében fájó szívvel búcsúzom!

Dr. Tóth Gyula
egyetemi tanár